

Γενική Γραμματεία
Διά Βίου Μάθησης
& Νέας Γενιάς

Οδηγός
Σπουδών

Ειδικότητα :
Φύλακας Μουσείων και
Αρχαιολογικών Χώρων

Κωδικός: 28-00-11-1

Ι.Ε.Κ.
Ινστιτούτο
Επαγγελματικής
Κατάρτισης

Έκδοση: Α΄, Ιούλιος 2017

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Γενικές Πληροφορίες.....	3
1.1. Ονομασία Ειδικότητας	3
1.2. Ομάδα Προσανατολισμού.....	3
1.3. Προϋποθέσεις εγγραφής.....	3
1.4. Διπλώματα – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά	3
1.5. Διάρκεια Σπουδών.....	3
1.6. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων.....	3
1.7. Πιστωτικές Μονάδες	4
1.8. Σχετική Νομοθεσία.....	4
2. Σύντομη Περιγραφή Επαγγελματικών Δραστηριοτήτων (Προφίλ Επαγγέλματος).....	5
3. Αναλυτική Περιγραφή των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων (Απαραίτητες Γνώσεις, Δεξιότητες και Ικανότητες για τη συγκεκριμένη ειδικότητα).....	6
3.1 Γενικές Γνώσεις, Δεξιότητες και Ικανότητες.....	7
3.2 Επαγγελματικές Γνώσεις, Δεξιότητες και Ικανότητες	8
4. Αντιστοιχίσεις Ειδικότητας.....	9
5. Κατατάξεις	9
6. Πρόγραμμα Κατάρτισης	10
6.1. Ωρολόγιο Πρόγραμμα	10
6.2. Αναλυτικό Πρόγραμμα	11
Μαθήματα	11
Α΄ Εξάμηνο – Ώρες-Μαθησιακά Αποτελέσματα – Περιεχόμενο.....	11
Β΄ Εξάμηνο – Ώρες-Μαθησιακά Αποτελέσματα – Περιεχόμενο.....	23
Γ΄ Εξάμηνο – Ώρες-Μαθησιακά Αποτελέσματα – Περιεχόμενο	31
Δ΄ Εξάμηνο – Ώρες-Μαθησιακά Αποτελέσματα – Περιεχόμενο.....	40
Πρακτική Άσκηση ή Μαθητεία	49
7. Μέθοδοι Διδασκαλίας, Μέσα Διδασκαλίας, Εξοπλισμός, Εκπαιδευτικό Υλικό	51
8. Προδιαγραφές Εργαστηρίων & Εργαστηριακός Εξοπλισμός	51
9. Οδηγίες για τις εξετάσεις Προόδου και Τελικές Εξετάσεις	50
10. Οδηγίες για τις Εξετάσεις Πιστοποίησης	52
11. Υγιεινή και Ασφάλεια κατά τη διάρκεια της Κατάρτισης	53
12. Προσόντα Εκπαιδευτών	53
13. Παραπομπές.....	56

1. Γενικές Πληροφορίες

Ο παρών Οδηγός Σπουδών αφορά στην ειδικότητα «**Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων**» της αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που παρέχεται στα Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) του Ν. 4186/2013 «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. Α' 193/17-9-2013), όπως εκάστοτε ισχύει, σε αποφοίτους δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης και αποφοίτους Σ.Ε.Κ.

1.1. Ονομασία Ειδικότητας

«**Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων**».

1.2. Ομάδα Προσανατολισμού

Η ειδικότητα ανήκει Ομάδα Προσανατολισμού «**Επιμέρους Τομείς και Επαγγέλματα**».

1.3. Προϋποθέσεις εγγραφής

Προϋπόθεση εγγραφής των ενδιαφερομένων στην ειδικότητα «**Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων**» είναι να είναι κάτοχοι απολυτηρίων τίτλων, δομών της μη υποχρεωτικής δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ως ακολούθως : Γενικό Λύκειο (ΓΕΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Λύκειο (ΤΕΛ), Ενιαίο Πολυκλαδικό Λύκειο (ΕΠΛ), Τεχνικό Επαγγελματικό Εκπαιδευτήριο (ΤΕΕ) Β' Κύκλου σπουδών, Επαγγελματικό Λύκειο (ΕΠΑΛ), Επαγγελματική Σχολή (ΕΠΑΣ), Σχολή Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ). Οι γενικές προϋποθέσεις εγγραφής στα ΙΕΚ ρυθμίζονται στην Υ.Α. 5954 «Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΙΕΚ) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.)».

1.4. Διπλώματα – Βεβαιώσεις – Πιστοποιητικά

Οι απόφοιτοι της ειδικότητας «**Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων**» μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της κατάρτισής τους στο Ι.Ε.Κ. λαμβάνουν Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης (Β.Ε.Κ.) και μετά την επιτυχή συμμετοχή τους στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. λαμβάνουν **Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5**. Οι απόφοιτοι των ΙΕΚ οι οποίοι πέτυχαν στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. μέχρι την έκδοση του διπλώματος λαμβάνουν Βεβαίωση Πιστοποίησης Επαγγελματικής Κατάρτισης.

1.5. Διάρκεια Σπουδών

Η φοίτηση στα Ι.Ε.Κ. είναι πέντε (5) συνολικά εξαμήνων, επιμερισμένη σε τέσσερα (4) εξάμηνα θεωρητικής και εργαστηριακής κατάρτισης συνολικής διάρκειας έως 1.200 διδακτικές ώρες ειδικότητας, σύμφωνα με τα εγκεκριμένα προγράμματα σπουδών και σε ένα εξάμηνο Πρακτικής Άσκησης ή Μαθητείας, συνολικής διάρκειας 960 ωρών.

1.6. Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων

Το «Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων» κατατάσσει τους τίτλους σπουδών που αποκτώνται στη χώρα σε 8 Επίπεδα. Το Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας, Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που χορηγείται στους αποφοίτους ΙΕΚ μετά από πιστοποίηση, αντιστοιχεί στο 5^ο από τα 8 επίπεδα.

Οι υπόλοιποι τίτλοι σπουδών που χορηγούν τα ελληνικά εκπαιδευτικά ιδρύματα κατατάσσονται στα εξής επίπεδα:

- Επίπεδο 1: Απολυτήριο Δημοτικού.
- Επίπεδο 2: Απολυτήριο Γυμνασίου.
- Επίπεδο 3: Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας που χορηγούν οι Σχολές Επαγγελματικής Κατάρτισης (ΣΕΚ).
- Επίπεδο 4: Απολυτήριο Γενικού Λυκείου. Πτυχίο ΕΠΑΣ. Απολυτήριο Επαγγελματικού Λυκείου και Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας που χορηγείται στους αποφοίτους της Γ' τάξης των ΕΠΑΛ.
- Επίπεδο 5: Πτυχίο Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης που χορηγείται στους αποφοίτους της Τάξης Μαθητείας των ΕΠΑ.Λ. μετά από πιστοποίηση.
- Επίπεδο 6: Πτυχίο Ανώτατης Εκπαίδευση (Πανεπιστημίου και ΤΕΙ).
- Επίπεδο 7: Μεταπτυχιακό Δίπλωμα Ειδίκευσης.
- Επίπεδο 8: Διδακτορικό Δίπλωμα.

1.7. Πιστωτικές Μονάδες

Θα συμπληρωθεί όταν εκπονηθεί το εθνικό σύστημα πιστωτικών μονάδων για την επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση.

1.8. Σχετική Νομοθεσία

1. Ν. 3879/2010 «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. Α' 163 /21-09-2010), όπως εκάστοτε ισχύει.
2. Ν. 4186/2013 «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. Α' 193/17-9-2013), όπως εκάστοτε ισχύει.
3. Υ.Α. 5954(Φ.Ε.Κ. Β'1807/2-7-2014) «Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.)».
4. ΥΑ 4260/2014 (ΦΕΚ Β' 1154/6-5-2014) «Ειδικότητες Ι.Ε.Κ.».

2. Σύντομη Περιγραφή Επαγγελματικών Δραστηριοτήτων (Προφίλ Επαγγέλματος)

Επαγγελματικό περίγραμμα ειδικότητας

Ο κάτοχος διπλώματος ΙΕΚ στην ειδικότητα «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών χώρων» έχει πιστοποιήσει τις γνώσεις, δεξιότητες και επαγγελματικές ικανότητες που τον καθιστούν ικανό να εργασθεί σε εξαρτημένες εργασίες ως Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών χώρων, τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα.

Τομείς απασχόλησης

A. Στο Υπουργείο πολιτισμού (Αρχαιολογικοί χώροι, Μουσεία όλων των ειδών, Μονές και Ιεροί Ναοί, Πινακοθήκες, Γλυπτοθήκες, αλλά και Πολιτιστικοί Χώροι γενικά, εφόσον διαθέτουν και εκθεσιακούς χώρους, όπως Βιβλιοθήκες, Χώρους μουσικών ακροάσεων και άλλων θεαμάτων, Αστεροσκοπεία, Πλανητάρια, ενυδρεία, νίναρια κ.λ.π. Χώροι δηλαδή που εντάσσονται στην έννοια μουσείο, σύμφωνα με το καταστατικό του Διεθνούς Συμβουλίου Μουσείων, ICOM).

B Στον ιδιωτικό τομέα (Ιδιωτικά Μουσεία, Πινακοθήκες καθώς και Συλλογές έργων τέχνης Οργανισμών, Τραπεζών, ή Βιομηχανιών ή άλλων ιδιωτικών πολιτιστικών φορέων.)

Επαγγελματικά προσόντα

Ο απόφοιτος του ΙΕΚ στην ειδικότητα «Φύλακας αρχαιολογικών χώρων και μουσείων» βάσει της θεωρητικής και τεχνικής του κατάρτισης μπορεί να εργάζεται φυλάσσοντας με ζήλο, επιμέλεια, υπευθυνότητα και φροντίδα τα μνημεία και τα έργα της πολιτιστικής κληρονομιάς, είτε αυτά είναι της πρώιμης αρχαιότητας, της ύστερης, Βυζαντινά, μοντέρνα η σύγχρονα, **διαθέτοντας τα παρακάτω επαγγελματικά προσόντα** και εκτελώντας τις ακόλουθες κύριες επαγγελματικές δραστηριότητες.

- 1) Γνωρίζει και εκτιμά τα στοιχεία της τέχνης που διαμόρφωσαν τον παγκόσμιο και κυρίως τον ελληνικό πολιτισμό, καθώς και αυτά που διαμόρφωσαν την ιστορική γνώση και την πολιτιστική συνείδηση.
- 2) Προστατεύει το φυσικό περιβάλλον, όπου είναι ενταγμένοι οι χώροι που φυλάσσει.
- 3) Γνωρίζει τις βασικές αρχές της μουσειολογικής θεωρίας και πράξης
- 4) Εφαρμόζει βασικά μέτρα πρόληψης με την χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας.
- 5) Εφαρμόζει τις βασικές αρχές μεταφοράς και ασφαλούς χειρισμού των έργων τέχνης
- 6) Αντιμετωπίζει με ορθό τρόπο τα έκτακτα περιστατικά
- 7) Λειτουργεί σύμφωνα με τη νομοθεσία που συμβάλλει στην προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς.
- 8) Επικοινωνεί με τους επισκέπτες των χώρων.
- 9) Γνωρίζει τους βασικούς κανόνες πρώτων βοηθειών και υγιεινής.
- 10) Ασκεί το επάγγελμα σύμφωνα με τους κανόνες της επαγγελματικής δεοντολογίας και τους κώδικες των αρχών της τεχνικής της επικοινωνίας.
- 11) Ομιλεί καλά τουλάχιστον μία ξένη γλώσσα.

Επαγγελματικά καθήκοντα

Ο Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων προστατεύει τα μνημεία, τα αρχαιολογικά ευρήματα, τα έργα τέχνης, τα πολιτιστικά αγαθά, τις συλλογές, τα εκθέματα και εν γένει την περιουσία των μουσείων και των αρχαιολογικών χώρων, από πράξεις και καταστάσεις οι οποίες θέτουν σε κίνδυνο την ακεραιότητα τους ή/και από την πιθανότητα μερικής ή /και συνολικής απώλειας τους.

Επίσης, ο Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων επιτηρεί τους χώρους τις ώρες που είναι ανοικτοί για το κοινό. Με ευγένεια και διακριτικότητα μεριμνά για την εφαρμογή των κανόνων επίσκεψης, την ασφαλή περιήγηση και παραμονή των επισκεπτών και την ομαλή λειτουργία των μουσείων και των αρχαιολογικών χώρων. Η φύλαξη στους χώρους των εκθέσεων έχει επίσης ως στόχο τη διατήρηση της τάξης, ησυχίας, καθαριότητας και την πρόληψη για την αποφυγή ατυχημάτων. Ο φύλακας ελέγχει τη ροή των επισκεπτών στις αίθουσες του μουσείου, ώστε να μην συσσωρευτεί υπερβολικός αριθμός επισκεπτών και δημιουργηθούν προβλήματα αφενός στην κυκλοφορία των ίδιων των επισκεπτών και αφετέρου στην περιουσία των ίδιων των μουσείων και των αρχαιολογικών χώρων. Επίσης, ο φύλακας μεριμνά για τις συνθήκες κλιματισμού και φωτισμού οι οποίες πρέπει να επικρατούν στους εκθεσιακούς χώρους, σύμφωνα με τις οδηγίες που του έχουν δοθεί.

Επιπλέον, έργο του είναι η υποδοχή-καλωσόρισμα, ο έλεγχος αποσκευών, η εξυπηρέτηση των επισκεπτών στο ταμείο, βεσιτάριο, πωλητήριο, στους εκθεσιακούς και τους αρχαιολογικούς χώρους και στο περιβάλλοντα χώρο του μουσείου ή του αρχαιολογικού χώρου, καθώς επίσης η παροχή ενημερωτικών φυλλαδίων και πληροφοριών για θέματα λειτουργίας των χώρων όπως και η παροχή διευκρινιστικών παρατηρήσεων για τον προσανατολισμό των επισκεπτών στο χώρο .

Ως προς την άσκηση του φυλακτικού του έργου ο Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων λειτουργεί σύμφωνα με τις οδηγίες του αρχιφύλακα ή/και του υπεύθυνου αρχαιολόγου, του επιμελητή ή άλλου επιστημονικού υπεύθυνου.

Ο φύλακας μπορεί να παραμένει σε ένα συγκεκριμένο σημείο, το οποίο ενδέχεται να είναι φυλάκιο, ή απλώς ένας σταθερός χώρος εποπτείας και να παρατηρεί τον γύρω χώρο. Σε άλλες περιπτώσεις, είναι υποχρεωμένος να κάνει περιπολίες και να περιηγείται του εσωτερικού ή και εξωτερικού χώρου του μουσείου και του αρχαιολογικού χώρου.

Επίσης, συμμετέχει σε προληπτικούς ελέγχους αλλά και στον τακτικό έλεγχο των αποθηκευτικών χώρων για το αν ισχύουν οι σωστές συνθήκες προληπτικής συντήρησης, συνήθως μαζί με τον υπεύθυνο συλλογών, τον υπεύθυνο αποθήκης και το συντηρητή και στον έλεγχο για το αν τηρούνται οι σωστές περιβαλλοντικές συνθήκες θερμοκρασίας, υγρασίας, φωτισμού, αερισμού σε όλους τους χώρους, καθώς και για το εάν παρατηρούνται τρωκτικά, έντομα, μικροοργανισμοί και αλλοιώσεις των αντικειμένων.

Επιβλέπει τη διαδικασία συσκευασίας και μεταφοράς αντικειμένων που πρόκειται να εξέλθουν του μουσείου καθώς και τη διαδικασία εισόδου αντικειμένων στο μουσείο και της αποσυσκευασίας τους.

Επιβλέπει τη διαδικασία μεταφοράς ενός αντικειμένου εντός του μουσείου, π.χ. από τον εκθεσιακό χώρο στην αποθήκη ή στο εργαστήριο συντήρησης ή στο χώρο μελέτης.

Επιβλέπει τη διαδικασία ανοίγματος και κλειδώματος των προθηκών από τον επιμελητή ή το συντηρητή του μουσείου για να αποσυρθεί ή να προστεθεί κάποιο αντικείμενο.

3. Αναλυτική Περιγραφή των Μαθησιακών Αποτελεσμάτων (Απαραίτητες Γνώσεις, Δεξιότητες και Ικανότητες για τη συγκεκριμένη ειδικότητα)

3.1 Γενικές Γνώσεις, Δεξιότητες και Ικανότητες

Γνώσεις

Για να γνωρίζει τα στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς πρέπει:

- Να γνωρίζει όλα τα στοιχεία που απαρτίζουν την τέχνη του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού. (Αρχιτεκτονική, γλυπτική ζωγραφική).
- Να γνωρίζει στοιχεία της χριστιανικής τέχνης.
- Να γνωρίζει στοιχεία της τέχνης στη Δύση.
- Να γνωρίζει στοιχεία της νεοελληνικής τέχνης, λαογραφίας και λαϊκής τέχνης.
- Να γνωρίζει την έννοια του υλικού πολιτισμού, την ιστορία και τις πηγές της ως έκφραση της πολιτιστικής ταυτότητας και της ιστορικής συνείδησης.

Για να γνωρίζει να εκτιμά και να προστατεύει το φυσικό περιβάλλον πρέπει:

- Να γνωρίζει τις βασικές έννοιες «περιβάλλον» και «οικολογία»
- Να γνωρίζει τις βασικές λειτουργίες των οικοσυστημάτων της Ελλάδος και των βιοτόπων της.
- Να γνωρίζει τις αιτίες, την πρόληψη και καταπολέμηση της περιβαλλοντικής ρύπανσης.

Για να γνωρίζει τις βασικές αρχές της μουσειολογικής θεωρίας και πράξης πρέπει:

- Να γνωρίζει την ιστορία τον ορισμό τα είδη και την εξέλιξη των μουσείων.
- Να γνωρίζει την χρήση των αντικειμένων, τις εκπαιδευτικές δραστηριότητες και τον σκοπό των εκθέσεων των έργων.
- Να γνωρίζει πρακτικά θέματα σχετικά με την λειτουργία, την οργάνωση τον ρόλο και άλλες ιδιαιτερότητες του μουσείου στη ζωή του σύγχρονου ανθρώπου.

Για να μπορεί να εφαρμόσει μέτρα πρόληψης με την χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων ασφαλείας πρέπει:

- Να γνωρίζει την χρήση Η\Υ.
- Να γνωρίζει την χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων φύλαξης, ανίχνευσης κίνησης, μαγνητικές επαφές, κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης (CCTV) πύλες προσπέλασης κ.λ.π.
- Να γνωρίζει να αντιμετωπίζει αναίτιους συναγερμούς (false alarm) και να συντηρεί η να επισκευάζει τα συστήματα

Για να μπορεί να αντιμετωπίσει ασφαλείς τρόπους χειρισμού και μεταφοράς έργων τέχνης καθώς και να μπορεί να αναγνωρίζει φθορές και να τις καταγράφει πρέπει:

- Να γνωρίζει να χειρίζεται το αρχαιολογικό, το λαογραφικό και ιστορικό υλικό καθώς και τα έργα τέχνης
- Να γνωρίζει τις σύγχρονες μεθόδους συσκευασίας έργων τέχνης και όλα τα προτεινόμενα υλικά μεταφοράς
- Να γνωρίζει και να αναγνωρίζει τις μορφές φθοράς από φυσικούς παράγοντες (θερμοκρασία, υγρασία, έντομα, φως), από μηχανικούς παράγοντες (θραύση, απολέπιση κ.α.) και από ατμοσφαιρικούς παράγοντες (υγρασία, θερμοκρασία πίεση).

Για να μπορεί να αντιμετωπίσει και να προλάβει έκτακτα περιστατικά πρέπει:

- Να γνωρίζει ότι χρειάζεται διαφορετική προετοιμασία για τις διαφορετικές μορφές πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Να γνωρίζει τον σχεδιασμό, τις τεχνικές και την αντίδραση σε περίπτωση σεισμού, φωτιάς πλημμύρας.
- Να γνωρίζει να αντιμετωπίζει τους κινδύνους σε περίπτωση ένοπλης συμπλοκής (πόλεμος βομβαρδισμός, κλοπή, βανδαλισμός, τρομοκρατία).

Για να είναι ενήμερος σχετικά με την αρχαιολογική νομοθεσία πρέπει:

- Να γνωρίζει πως πρέπει να ενεργεί σε περίπτωση ευρέσεως αρχαίων.
- Να γνωρίζει τις υποχρεώσεις δήλωσης αρχαιοτήτων, τις συνέπειες λαθρανασκαφής, κλοπής, παράνομου εμπορίου κλεπταποδοχής κλπ.
- Να μπορεί να διακρίνει τα έργα βάσει της χρονολόγησής τους σε αρχαία μεσαιωνικά και μεταγενέστερα και να γνωρίζει τις νομοθετικές διατάξεις που τα αφορούν.

Να γνωρίζει να επικοινωνεί με τους επισκέπτες των χώρων στους οποίους θα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους .

- Να μπορεί να δείχνει σεβασμό και να προσφέρει βοήθεια σε άτομα με αναπηρίες, σε ηλικιωμένους, σε ομάδες διαφορετικών εθνοτήτων.

· Να βρίσκεται σε ψυχολογική ετοιμότητα και να μπορεί να αντιδράει και να κινητοποιείται σε περίπτωση αρνητικών αντιδράσεων.

Για να κατέχει τους κανόνες πρώτων βοηθειών και υγιεινής πρέπει:

· Να γνωρίζει να αντιμετωπίζει έκτακτα περιστατικά όπως τραυματισμούς, κατάγματα, διαστρέμματα, εξαρθρώσεις.

· Να γνωρίζει τρόπους επίδεσης και απολύμανσης τραυμάτων και να μπορεί να αντιμετωπίζει προβλήματα αναπνευστικά και κυκλοφοριακού συστήματος.

Για να μπορεί να ανταποκρίνεται στους κανόνες της επαγγελματικής δεοντολογίας και στους κώδικες των αρχών της τεχνικής της επικοινωνίας πρέπει:

· Να γνωρίζει τους εθνικούς και διεθνείς κώδικες επαγγελματικής δεοντολογίας.(ICOM)

· Να γνωρίζει τις ποινικές διατάξεις σχετικές με την κλοπή, την φθορά, και την αποφυγή πληρωμής εισιτηρίου.

· Να γνωρίζει τις διαδικασίες, τα μέσα, τις αρχές και την τεχνική της επικοινωνίας στα πλαίσια του κοινωνικού και εργασιακού περιβάλλοντος.

Για να μπορεί να επικοινωνεί με άρτιο τρόπο στην δουλειά του, πρέπει να κατέχει καλά τουλάχιστον μια ξένη γλώσσα και να γνωρίζει την ορολογία σχετικά με την ιστορία της τέχνης, την μουσειολογία, την συντήρηση έργων τέχνης, τα συστήματα φύλαξης και τις πρώτες βοήθειες.

Δεξιότητες

Ακεραιότητα χαρακτήρα

Δυναμισμός, αποφασιστικότητα

Ευκινησία, ετοιμότητα, εγρήγορση

Αίσθημα ευθύνης, ευσυνειδησία

Γρήγορα αντανακλαστικά, παρατηρητικότητα

Ευγένεια, διακριτικότητα, διπλωματία και υπομονή

Ψυχραιμία και τόλμη

Σωστή αντίληψη του χώρου

Ταχεία αντίδραση σε απρόβλεπτες καταστάσεις

Ικανότητες

Επικοινωνιακή ικανότητα

Ικανότητα έμπνευσης εμπιστοσύνης

Ικανότητα προσανατολισμού

Ικανότητα διάκρισης κινδύνων, γρήγορης ιεράρχησης αναγκών και προτεραιοτήτων και επιλογής τρόπων αντιμετώπισης

Ικανότητα επιβολής

Ικανότητα συνεργασίας και συναδελφικής αλληλεγγύης

3.2 Επαγγελματικές Γνώσεις, Δεξιότητες και Ικανότητες

- Καλή γνώση μιας ξένης γλώσσας (κατά προτίμηση αγγλικής) που θα τους επιτρέψει να επικοινωνούν στοιχειωδώς με τους ξένους επισκέπτες των χώρων, όπου θα εργάζονται.

- Τα συστήματα ασφαλείας, των οποίων οι δυνατότητες βελτιώνονται συνεχώς και δεν αρκεί η εφάπαξ εξοικείωση τους με αυτά. Είναι αναγκαίο οι γνώσεις που θα αποκτήσουν οι καταρτιζόμενοι σε σχέση με το θέμα αυτό να ανανεώνονται διαρκώς, σύμφωνα με τις τεχνολογικές εξελίξεις που σημειώνονται, ακόμη και μετά το πέρας της κατάρτισής τους.

- Βασικές γνώσεις για την επιστήμη της ιστορίας και τους σημαντικούς σταθμούς και εκφραστές της ιστορίας της τέχνης, ώστε να εκτιμούν ανάλογα τους αρχαιολογικούς χώρους ή τα αντικείμενα τέχνης τα οποία θα κληθούν να προστατεύσουν.
- Βασικές γνώσεις μουσειολογίας που θα τους επιτρέψουν να γνωρίζουν τους τρόπους λειτουργίας ενός μουσείου ή ενός πολιτιστικού οργανισμού γενικότερα. Ιδιαίτερη έμφαση θα πρέπει να δοθεί στην ασφάλεια και προστασία πολιτιστικών αγαθών, το οποίο αποτελεί και το κύριο αντικείμενο απασχόλησής τους.
- Τεχνικές επικοινωνίας τόσο με τους επισκέπτες των χώρων εργασίας τους όσο και με τους προϊστάμενους και τους συναδέλφους τους. Ακόμη, είναι αναγκαίο να γνωρίζουν τον τρόπο σύνταξης μιας αναφοράς ή ενός επίσημου εγγράφου.
- Στοιχεία επιχειρηματικότητας (η έννοια της επιχείρησης, θεσμικό πλαίσιο, κ.λ.π.). Ακόμη, θα πρέπει να είναι σε θέση να γνωρίζουν τα θεσμικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και να απευθύνονται στους αρμόδιους φορείς για τα προβλήματα του κλάδου τους. Στο ίδιο πλαίσιο θα πρέπει να γνωρίζουν τα επαγγελματικά δικαιώματά τους, όπως αυτά ορίζονται και προστατεύονται από το νόμο αλλά και τους τυχόν περιορισμούς στους οποίους υπόκεινται.
- Γνώσεις προληπτικής συντήρησης για τις σωστές περιβαλλοντικές παραμέτρους και σωστές πρακτικές της έκθεσης, της αποθήκευσης, της συσκευασίας και αποσυσκευασίας, της μεταφοράς και γενικά διαχείρισης των πολιτιστικών αγαθών.
- Υγιεινή και πρώτες βοήθειες για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών, που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια της απασχόλησής τους και τα οποία χρήζουν άμεσης αντιμετώπισης.
- Ενημέρωση για τις τυχόν αλλαγές των νομοθετικών ρυθμίσεων που αφορούν στους νόμους για την προστασία των αρχαιοτήτων.
- Στοιχεία περιβαλλοντικής αγωγής.

4. Αντιστοιχίσεις Ειδικότητας

Η ειδικότητα «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» των Ι.Ε.Κ. είναι αντίστοιχη με την παλαιά ειδικότητα ΙΕΚ «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων» (παλαιά ειδικότητα βάσει ν.2009/92).

5. Κατατάξεις

Δεν είναι δυνατή η κατάταξη αποφοίτων των Τ.Ε.Ε, των Ε.Π.Α.Λ., των Ε.Π.Α.Σ, ή των Τ.Ε.Λ. σε κάποιο από τα εξάμηνα της ειδικότητας «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων».

6. Πρόγραμμα Κατάρτισης

6.1. Ωρολόγιο Πρόγραμμα

ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΦΥΛΑΚΑΣ ΜΟΥΣΕΙΩΝ & ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ

Α/Α	ΕΞΑΜΗΝΟ ΜΑΘΗΜΑΤΑ	Α			Β			Γ			Δ		
		Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ	Θ	Ε	Σ
1	Αγγλικά ή Γαλλικά	2		2	2		2	2		2	3		3
2	Ιστορία Τέχνης	2		2	3		3	3		3	2		2
3	Περιβαλλοντική Αγωγή - Οικολογία	2		2									
4	Ελληνική Λαϊκή Τέχνη				2		2						
5	Φυσική Αγωγή & Αυτοάμυνα		2	2		2	2		2	2		2	2
6	Ιστορία & Υλικός Πολιτισμός	2		2									
7	Στοιχεία Μουσειολογίας	3		3	3		3						
8	Τουριστική Ψυχολογία	2		2	2		2						
9	Εισαγωγή στις Βασικές Έννοιες Προστασίας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς										2		2
10	Βασικές Αρχές Φύλαξης Μουσείων, Μνημείων και Αρχαιολογικών Χώρων	2		2	3		3	3		3	2		2
11	Πρακτική Εφαρμογή στην Ειδικότητα		3	3		3	3						
12	Τεχνική Επικοινωνίας - Επιχειρηματικότητα							1		1			
13	Αρχές Προληπτικής Συντήρησης							2		2			
14	Αντιμέτωπιση Έκτακτων Περιστατικών							1	1	2	2	1	3
15	Διαχείριση Συλλογών - Χειρισμός και Μεταφορά Έργων Τέχνης							2	1	3			
16	Υγιεινή - Πρώτες Βοήθειες								2	2			
17	Στοιχεία Νομοθεσίας για την Προστασία της Φυσικής & Πολιτιστικής Κληρονομιάς										2		2
18	Κώδικες Επαγγελματικής Συμπεριφοράς										1		1
19	Ηλεκτρονικά Συστήματα Ασφαλείας										2	1	3
ΣΥΝΟΛΟ		15	5	20	15	5	20	14	6	20	16	4	20

Θ = ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΘΕΩΡΗΤΙΚΑ

Ε = ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑΚΑ

Σ = ΣΥΝΟΛΟ ΩΡΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

6.2. Αναλυτικό Πρόγραμμα

Μαθήματα

Α' Εξάμηνο – Ώρες- Μαθησιακά Αποτελέσματα – Περιεχόμενο

Βασικές Αρχές Φύλαξης Μουσείων, Μνημείων και Αρχαιολογικών Χώρων (Α' Εξ.)
(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των καταρτιζομένων στα βασικά θέματα που αφορούν στην ασφάλεια και προστασία των αρχαιολογικών χώρων και των μουσείων, όπου θα κληθούν να εργαστούν. Θέματα και κανόνες, οργάνωση των συστημάτων ασφαλείας, παροχή σφαιρικής εικόνας των υποχρεώσεων και των αρμοδιοτήτων τους.

Περιεχόμενο του μαθήματος

-Η ασφάλεια της πολιτιστικής κληρονομιάς και οι βασικές έννοιες της θεωρίας της προστασίας (γιατί, πώς, ποιος)

-Συνήθη σφάλματα, εντοπισμός προβλημάτων, οργάνωση προγράμματος ασφαλείας

-Καθήκοντα και αρμοδιότητες του φυλακτικού προσωπικού (σχεδιασμός, οργάνωση, κατανομή αρμοδιοτήτων, επίβλεψη προσωπικού, ενημέρωση, βέλτιστη εκμετάλλευση κρατικών και τοπικών δυνατοτήτων κ.λ.π.)

Περιβαλλοντική Αγωγή – Οικολογία (Α' Εξ.)

(Μάθημα βασικής κατάρτισης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των καταρτιζομένων σε θέματα περιβάλλοντος, με έμφαση στην πρόληψη και την καταπολέμηση της ρύπανσης.

Για να γνωρίζει να εκτιμά και να προστατεύει το φυσικό περιβάλλον πρέπει:

- ◆ να γνωρίζει τις βασικές έννοιες «περιβάλλον» και «οικολογία»
- ◆ να γνωρίζει τις βασικές λειτουργίες των οικοσυστημάτων της Ελλάδος και των βιοτόπων της.
- ◆ να γνωρίζει τις αιτίες, την πρόληψη και την καταπολέμηση της περιβαλλοντικής ρύπανσης.

Μαθησιακά αποτελέσματα 1 – Το Επίπεδο Οικολογικών Θεμελίων:

Με τη συμπλήρωση της διδασκαλίας του μαθήματος, ο καταρτιζόμενος θα είναι σε θέση:

1. Να εκφράζει με σαφήνεια και να χρησιμοποιεί τις βασικές οικολογικές έννοιες, περιλαμβανομένων εκείνων που εστιάζουν σε άτομα, είδη, πληθυσμούς, κοινότητες, οικοσυστήματα, βιοχημικούς κύκλους, παραγωγή και μεταβίβαση ενέργειας, αλληλεξάρτηση, θέση, προσαρμογή, διαδοχή, ομοιόσταση κ.ά.
2. Να χρησιμοποιεί τις γνώσεις του σχετικά με τις οικολογικές έννοιες για την ανάλυση περιβαλλοντικών ζητημάτων και για τον προσδιορισμό των σχετικών σημαντικών οικολογικών αρχών.
3. Να χρησιμοποιεί γνώσεις οικολογικών εννοιών για να προβλέπει τις οικολογικές συνέπειες εναλλακτικών λύσεων σε περιβαλλοντικά προβλήματα.
4. Να κατανοεί τις αρχές της οικολογίας ώστε να προσδιορίζει, να επιλέγει και να κάνει χρήση κατάλληλων πηγών επιστημονικών πληροφοριών σε μια συνεχή προσπάθεια να ερευνά, να αξιολογεί και να βρίσκει λύσεις σε περιβαλλοντικά ζητήματα.

Μαθησιακά αποτελέσματα 2 – Το επίπεδο εννοιολογικής επίγνωσης:

5. Να κατανοεί και να εκφράζει με σαφήνεια πώς οι πολιτιστικές δραστηριότητες του ανθρώπου (όπως οι θρησκευτικές, οι πολιτικές, οι οικονομικές, οι κοινωνικές κ.ά.) επηρεάζουν το περιβάλλον.
6. Να κατανοεί και να εκφράζει με σαφήνεια πώς η συμπεριφορά ενός ατόμου έχει αντίκτυπο στο περιβάλλον.
7. Να προσδιορίζει μια ευρεία ποικιλία τοπικών, περιφερειακών, και διεθνών περιβαλλοντικών ζητημάτων και τις οικολογικές και πολιτιστικές συνέπειες αυτών των ζητημάτων.
8. Να προσδιορίζει και να εκφράζει με σαφήνεια τις βιώσιμες εναλλακτικές λύσεις που υπάρχουν για την επίλυση κρίσιμων περιβαλλοντικών ζητημάτων, καθώς επίσης και τις οικολογικές και πολιτιστικές συνέπειες των λύσεων αυτών.
9. Να κατανοεί την ανάγκη για διερεύνηση και αξιολόγηση, ως προαπαιτούμενο για τη σωστή λήψη αποφάσεων.
10. Να κατανοεί το ρόλο που παίζουν στα περιβαλλοντικά ζητήματα τα διάφορα πιστεύω και αξίες των ανθρώπων και την ανάγκη για διασαφήνιση των προσωπικών αξιών ως σημαντικό μέρος της λήψης αποφάσεων αναφορικά με το περιβάλλον.
11. Να κατανοεί την ανάγκη για υπεύθυνη δράση εκ μέρους του πολίτη στη λύση περιβαλλοντικών ζητημάτων.

Μαθησιακά αποτελέσματα 3 - Το επίπεδο έρευνας και αξιολόγησης:

12. Να χρησιμοποιεί τις γνώσεις και δεξιότητες που απαιτούνται για τον προσδιορισμό και την διερεύνηση ζητημάτων (χρησιμοποιώντας πρωτογενείς και δευτερογενείς πηγές πληροφόρησης) και για σύνθεση των στοιχείων που έχουν συγκεντρωθεί.
13. Να επιδεικνύει ικανότητα στην ανάλυση περιβαλλοντικών ζητημάτων και τις σχετικές αξιακές οπτικές αναφορικά με τις οικολογικές και πολιτιστικές τους συνέπειες.
14. Να επιδεικνύει ικανότητα προσδιορισμού εναλλακτικών λύσεων σε σημαντικά περιβαλλοντικά ζητήματα και τις αξιακές οπτικές αναφορικά με τις λύσεις αυτές.
15. Να επιδεικνύει ικανότητα αξιολόγησης εναλλακτικών λύσεων και σχετικών αξιακών οπτικών σε σημαντικά ζητήματα αναφορικά με τις οικολογικές και πολιτιστικές τους συνέπειες.
16. Να επιδεικνύει ικανότητα προσδιορισμού και διασαφήνισης προσωπικών του αντιλήψεων πάνω στις αξίες, αναφορικά με σημαντικά περιβαλλοντικά ζητήματα και τις λύσεις τους.
17. Να επιδεικνύει ικανότητα στην αξιολόγηση, διασαφήνιση και αλλαγή των αξιακών του θέσεων υπό το φως νέων πληροφοριών.

Μαθησιακά αποτελέσματα 4 – Το επίπεδο δεξιοτήτων επίλυσης ζητημάτων:

18. Να επιδεικνύει επάρκεια δεξιοτήτων σε μια ποικιλία δράσεων του πολίτη από τις ακόλουθες κατηγορίες δεξιοτήτων: πειστικότητα, καταναλωτισμός, πολιτική δράση, νομική δράση και οικοδιαχείριση.
19. Να αξιολογεί επιλεγμένες δράσεις υπό το φως των οικολογικών και πολιτιστικών τους συνεπειών.

20. Να επιδεικνύει ικανότητα χρήσης μίας ή περισσότερων δεξιοτήτων στη δράση του ως πολίτης με σκοπό την επίλυση ή τη προσφορά βοήθειας στην επίλυση ενός ή περισσότερων περιβαλλοντικών ζητημάτων.

Το μάθημα της περιβαλλοντικής αγωγής εμπλουτισμένο με αυτά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά μπορεί να καλλιεργήσει μία βαθύτερη αντίληψη της φύσης και της κοινωνίας ως σύμπλεγμα αλληλεξαρτώμενων σχέσεων. Αυτή η οπτική μπορεί να συγκροτήσει το πλαίσιο για το πώς οι οικολογικές ανάγκες μπορούν να ανασχηματίσουν τις κοινωνικές/πολιτικές/οικονομικές/πολιτιστικές πρακτικές, ώστε να ξεπεραστούν οι τεχνολογικές υστερήσεις και τα περιβαλλοντικά αδιέξοδα.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Προσδιορισμός των εννοιών «Περιβάλλον» και «Οικολογία».
- Δομή και Λειτουργία Οικοσυστημάτων - Η Ελληνική Εικόνα.
- Νομικό Πλαίσιο Προστασίας Φυσικού Περιβάλλοντος και Οργάνωση Προστασίας.
- Αιτίες Ρύπανσης Περιβάλλοντος.
- Πρόληψη και Καταπολέμηση της Περιβαλλοντικής Ρύπανσης
- Φυσικές Καταστροφές (πυρκαγιές δασών, κατολισθήσεις, πλημμύρες, κ.λ.π.)
- Πρόληψη Φυσικών Καταστροφών.
- Σχεδιασμός αποκατάστασης καταστροφών του φυσικού περιβάλλοντος.
- Ανακύκλωση.

Το συγκεκριμένο μάθημα αποσκοπεί στην εξοικείωση των καταρτιζομένων σε θέματα περιβάλλοντος, με έμφαση στην πρόληψη και την καταπολέμηση της ρύπανσης. Η αποτελεσματικότητα των καταρτιζομένων στην προστασία του χώρου που κάθε φορά τους περιβάλλει θα βελτιστοποιηθεί αν πέρα από τις γνώσεις καλλιεργηθούν και οι κατάλληλες στάσεις που θα οδηγήσουν σε μια υπεύθυνη περιβαλλοντική συμπεριφορά.

Η περιβαλλοντική ευαισθητοποίηση είναι μία μόνο από τις κύριες μεταβλητές που καθορίζουν το σχηματισμό μιας υπεύθυνης περιβαλλοντικής συμπεριφοράς.

Στοιχεία Μουσειολογίας (Α΄ Εξ.)
(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 3 ώρες/εβδομάδα /θεωρία (Θ,Ε,Σ): 3,0,3

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθεί ο σπουδαστής με τις βασικές αρχές και έννοιες των μουσείων και της μουσειολογικής θεωρίας και πράξης.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο καταρτιζόμενος θα γνωρίζει την εξέλιξη των μουσείων και των συλλογών, τις σύγχρονες τάσεις της νέας μουσειολογίας, τα είδη των μουσείων, την εργασιακή οργάνωση των μουσείων, τους ρόλους και αρμοδιότητες του προσωπικού φύλαξης, την ερμηνευτική προσέγγιση των μουσείων απέναντι στους επισκέπτες, τα διαφορετικά είδη εκθέσεων.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Ορισμός του μουσείου (και ιστορικό του ορισμού), και της μουσειολογίας, η σημασία των μουσειακών σπουδών για τους εργαζόμενους των μουσείων.
  - Συλλεκτική θεωρία και δραστηριότητα: ορισμοί συλλογών, κίνητρα δημιουργίας συλλογών, πολιτική εμπλουτισμού των συλλογών στα μουσεία.
  - Η ιστορία και εξέλιξη συλλογών και μουσείων κυρίως στον ευρωπαϊκό χώρο: αρχαία Ελλάδα, αρχαία Ρώμη, Μεσαίωνας, Αναγέννηση, Διαφωτισμός, Βιομηχανική Επανάσταση, 20^{ος} αιώνας.
  - Η ιστορία και εξέλιξη των μουσείων στην Ελλάδα. Τα μουσεία στην Ελλάδα σήμερα (συνδυασμός με ανάθεση εργασιών και/ή επισκέψεις σε μουσεία).
  - Τα μουσεία σήμερα, οι σύγχρονες μουσειολογικές και μουσειογραφικές τάσεις.
  - Είδη μουσείων (παγκοσμίως) και ιδιαιτερότητές τους: αρχαιολογικά, μεσαιωνικής-βυζαντινής τέχνης, ιστορικά, ανθρωπολογικά-εθνολογικά-λαογραφικά, εικαστικά, μουσεία επιστημών, τεχνολογικά μουσεία, μουσεία φυσικής ιστορίας, παιδικά, μονοθεματικά, βιογραφικού και μονογραφικού τύπου, οικομουσεία κ.ά.
  - Οργάνωση και οργανόγραμμα μουσείου: Είδη μουσείων ανάλογα με τον τρόπο διοίκησής τους (δημόσια, ιδιωτικά, μικτά). Πρακτική οργάνωση του μουσείου. Αρμοδιότητες και ρόλος του προσωπικού ενός μουσείου.
  - Ρόλος και αρμοδιότητες του προσωπικού φύλαξης – Προοπτικές.
  - Επιστημονική έρευνα και τεκμηρίωση, καταλογογράφηση, αρχειοθέτηση. Η συμβολή του προσωπικού φύλαξης.
  - Προστασία και ασφάλεια των συλλογών. Εισαγωγή στις βασικές αρχές προφύλαξης και προληπτικής συντήρησης.
  - Η ερμηνεία και μελέτη του υλικού πολιτισμού στα μουσεία. Οι διαφορετικές αξίες που φέρουν τα αντικείμενα των συλλογών των μουσείων.
  - Επισκέπτες και ερμηνεία. Τρόποι με τους οποίους τα μουσεία προβάλλουν σήμερα διαφορετικές ερμηνείες.
  - Μόνιμες και περιοδικές εκθέσεις, πιθανός συνδυασμός βασικά χαρακτηριστικά και ιδιαιτερότητες. Νέα τάση πιθανού συνδυασμού των δύο διαφορετικών κατηγοριών μουσειακών εκθέσεων.
- Περιοδεύουσες, κινητές, μεταφερόμενες μουσειακές εκθέσεις.

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή στους καταρτιζόμενους των βασικών γνώσεων για την τέχνη των αρχαίων χρόνων, ώστε να είναι σε θέση να γνωρίζουν και να εκτιμούν τα στοιχεία εκείνα της τέχνης που διαμόρφωσαν τον ελληνικό πολιτισμό. Έτσι θα νιώθουν περισσότερο εξοικειωμένοι με το περιβάλλον του μουσείου ή του αρχαιολογικού χώρου όπου εργάζονται ή σκοπεύουν να εργαστούν και καλύτερα ενταγμένοι στον εργασιακό χώρο.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι καταρτιζόμενοι θα μπορούν να διακρίνουν διαφορετικούς πολιτισμούς, τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους, τους σημαντικότερους καλλιτέχνες, τα διαφορετικά είδη τέχνης και την εξέλιξή τους και να παράσχουν τις κατάλληλες πληροφορίες εφόσον τους ζητηθούν.

Τα μνημεία και αντικείμενα που θα εξεταστούν στις παρακάτω ενότητες θα ήταν καλό να συνδέονται με τα αντίστοιχα μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, όπου φιλοξενούνται, ώστε οι σπουδαστές να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι για τους χώρους που θα κληθούν να φυλάξουν.

Επίσης ανάλογα με την περιοχή διεξαγωγής των μαθημάτων της ειδικότητας μπορούν να αναλυθούν περισσότερο κάποια μνημεία που γειτνιάζουν με τα κατά τόπους ΙΕΚ και που δεν περιλαμβάνονται παρακάτω στο περιεχόμενο του μαθήματος, ώστε να διασυνδεθεί επαρκέστερα η επαγγελματική κατάρτιση με το φυλακτικό έργο των αποφοίτων.

Περιεχόμενο του μαθήματος

1. ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΗ

α. Διάκριση ιστορίας και προϊστορίας (για τον ελλαδικό κυρίως χώρο). Χωρισμός της προϊστορικής εποχής στην Ελλάδα σε περιόδους.

β. Ευρήματα από Μέση Παλαιολιθική περίοδο. Βραχογραφίες και μικροτεχνία κατά τη Νεότερη Παλαιολιθική περίοδο.

γ. Πολιτισμοί της Ανατολής (περιληπτική ανάλυση):

Μεσοποταμία: αρχιτεκτονική, γραφή, γλυπτική-μικρογλυπτική, ζωγραφική.

Αίγυπτος: αρχιτεκτονική, ζωγραφική, γλυπτική.

(ενδεικτικά θα μπορούσαν να αναφερθούν παραδείγματα από πολιτισμό και έργα Χετταίων, Φοινίκων, Ισραηλιτών ή ακόμα και επιτεύγματα Ινδίας, Κίνας και Άπω Ανατολής).

2. ΠΡΟΪΣΤΟΡΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΣΤΟΝ ΕΛΛΑΔΙΚΟ ΧΩΡΟ

α. Οικισμοί και ευρήματα από Παλαιολιθική, Μεσολιθική και Νεολιθική εποχή (Φράγγθι, Σέσκλο, Διμήνι, Δισπηλιό).

β. Κυκλαδικός πολιτισμός.

Χωροχρονικό πλαίσιο, οικισμοί, κυκλαδικά ειδώλια, μικροτεχνία.

γ. Μινωικός πολιτισμός.

Χωροχρονικό πλαίσιο, γραφή (ιερογλυφική και Γραμμική Α΄), αρχιτεκτονική (ανάκτορα), αγγειοπλαστική, ζωγραφική, μικροτεχνία.

δ. Μυκηναϊκός πολιτισμός.

Χωροχρονικό πλαίσιο, γραφή, αρχιτεκτονική (τείχη, ανάκτορα, θολωτοί τάφοι), ζωγραφική, αγγειοπλαστική, μεταλλοτεχνία.

3. ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΠΟΧΗ

α. Γεωμετρική εποχή (πρώιμη, μέση και ύστερη).

Κοινωνικοπολιτικές συνθήκες (πληθυσμιακές ανακατατάξεις, οικονομία, πολιτεύματα), επαφές με ανατολή, διαμόρφωση ελληνικού αλφαβήτου, αρχιτεκτονική (διαμόρφωση τύπων ναών και οικοδομημάτων), πλαστική, μεταλλοτεχνία, αγγειοπλαστική (πρώιμη, μέση και ύστερη γεωμετρική εποχή).

β. Αρχαϊκή τέχνη.

Κοινωνικοπολιτικές συνθήκες, πλαστική (κούροι & κόρες, μυθολογικά όντα, μορφές ζώων), αρχιτεκτονική (δωρικός-ιωνικός ρυθμός, παραδείγματα ναών), κεραμική-αγγειοπλαστική (μελανόμορφος και ερυθρόμορφος ρυθμός).

γ. Κλασική εποχή.

Πρώιμη κλασική εποχή: πλαστική «αυστηρού ρυθμού», αρχιτεκτονικά γλυπτά (ναός Δία στην Ολυμπία), αττική ερυθρόμορφη κεραμική πρώιμων κλασικών χρόνων.

Ώριμη κλασική εποχή: αρχιτεκτονική (δωρικός & ιωνικός ρυθμός, Προπύλαια Ακρόπολης, Παρθενώνας, Ναός Αθηνάς Νίκης, Ναός Επικούρειου Απόλλωνα κ.α.), γλυπτική (Φειδίας, γλυπτά Παρθενώνα, «πλούσιος ρυθμός», Πολύκλειτος, γλυπτική 4^{ου} αι. Πραξιτέλης), αγγειοπλαστική («ελεύθερος» ή «ωραίος» ρυθμός, «πλούσιος ρυθμός» ερυθρόμορφης αγγειοπλαστικής), ζωγραφική-ψηφιδωτά, μακεδονικοί τάφοι.

δ. Ελληνιστική εποχή.

Κοινωνικοπολιτικές συνθήκες, τα ελληνιστικά μνημεία στην Αθήνα και τα σημαντικότερα στην Ελλάδα και στα ελληνιστικά βασίλεια, αρχιτεκτονική (Βωμός της Περγάμου), πλαστική, κεραμική-αγγειοπλαστική, ψηφιδωτά και μικροτεχνία.

ε. Ρωμαϊκή τέχνη

Χωροχρονικό πλαίσιο, τα σημαντικότερα ρωμαϊκά μνημεία στον Ελλαδικό χώρο, πολεοδομία, αρχιτεκτονική (γέφυρες, υδραγωγεία, θέατρα, ωδεία, αρένες, αγορές, θέρμες, νυμφαία, βιβλιοθήκες), γλυπτική, ζωγραφική και ψηφιδωτά.

Φυσική Αγωγή & Αυτοάμυνα (Α΄ Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα /εργαστήριο (Θ,Ε,Σ): 0,2,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των καταρτιζομένων με τις βασικές αρχές αυτοάμυνας και η επίτευξη καλής φυσικής κατάστασης, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν έκτακτα περιστατικά κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους.

Με την εφαρμογή τεχνικών αυτοάμυνας και ασκήσεων φυσικής αγωγής σπουδαστής θα μπορεί να:

- Βελτιώνει και διατηρεί με ασκήσεις τη φυσική του κατάσταση.
- Προστατεύει τη σωματική του ακεραιότητα.
- Ακινητοποιεί αντίπαλο.
- Αποκρούει επίθεση.

- Απεγκλωβίζεται με λαβές από αντίπαλο.
- Μπλοκάρει χτυπήματα και λαβές αντιπάλου.
- Γνωρίζει και εφαρμόζει βασικές λαβές αυτοάμυνας (τζούντο, καράτε, πυγμαχία, πάλη, κ.α.).
- Γνωρίζει και φέρει κατάλληλη ενδυμασία για την εφαρμογή των επαγγελματικών του καθηκόντων.
- Γνωρίζει βασικές αρχές πρώτων βοηθειών και είναι σε θέση να τις εφαρμόσει.

Περιεχόμενο του μαθήματος

Φυσική Αγωγή:

- Ορισμός και σκοπός της φυσικής αγωγής.
- Αρχές – μέσα – μέθοδοι – σύστημα – αξίες.
- Αθλητική ορολογία.
- Φυσική κατάσταση: αντοχή, δύναμη, ταχύτητα, ευλυγισία – ευκινησία.
- Επιδεξιότητα.
- Τεχνική και προγραμματισμός φυσικής αγωγής.
- Πρώτες βοήθειες κατά την άσκηση.

Αυτοάμυνα:

- Ορισμός – φιλοσοφία της αυτοάμυνας.
- Πολεμικές τέχνες.
- Αμυντική στάση.
- Τεχνικές αυτοάμυνας.
- Ακινητοποίηση αντιπάλου.
- Τεχνική μοχλών.
- Λαβές.
- Απόκρουση – προστασία της κεφαλής.

Οι καταρτιζόμενοι παράλληλα με τις θεωρητικές γνώσεις που αποκτούν θα εξασκούνται σε ασκήσεις βελτίωσης φυσικής κατάστασης καθώς και σε βασικές τεχνικές αυτοάμυνας.

Δίδεται ιδιαίτερη σημασία στη συμμετοχή καθενός καταρτιζόμενου και στη δοκιμασία του στις πρακτικές εφαρμογές κατά την εξέλιξη του σεναρίου και στην αξιολόγηση – βαθμολόγησή του, με κριτήριο τον τρόπο αντιμετώπισης – αντίδρασης στα εικονικά περιστατικά και ασκήσεις.

Τουριστική Ψυχολογία (Α΄ Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα /θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των βασικών θεμάτων που πραγματεύεται η επιστήμη της ψυχολογίας, με έμφαση στην τουριστική ψυχολογία, ώστε οι καταρτιζόμενοι να κατανοήσουν τον ρόλο της

ψυχολογίας στην τουριστική συμπεριφορά και να βελτιώσουν τη δυνατότητα άρτιας επικοινωνίας με τους επισκέπτες των χώρων στους οποίους θα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Εισαγωγή στην επιστήμη της ψυχολογίας – κλάδοι – μέθοδοι έρευνας.
- Η αντίληψη του εγώ – η αντίδραση στους άλλους.
- Ψυχολογική προετοιμασία - εμφάνιση-κινητοποίηση - αντιμετώπιση αρνητικών αντιδράσεων.
- Τουριστική ψυχολογία - αντικείμενο και εφαρμογές.
- Τουρίστας: ανάγκες, χαρακτηριστικά, κίνητρα, προσωπικότητα, συμπεριφορά
- Εργαζόμενος στον τουρισμό – ψυχολογία - δεξιότητες επικοινωνίας - αντιμετώπιση κρίσεων – άγχος, κατάθλιψη.

- Ειδικά θέματα: φόβος και πανικός.

Ιστορία & Υλικός Πολιτισμός (Α' Εξ.)
(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Στόχος του μαθήματος είναι η γνωριμία των καταρτιζομένων με την έννοια του υλικού πολιτισμού. Επιπλέον η κατανόηση της σημασίας του για τη διαμόρφωση της ιστορικής γνώσης και της πολιτιστικής συνείδησης.

Περιεχόμενο του μαθήματος

1. Ορισμός της έννοιας του πολιτισμού.

Η έννοια της συνεχούς εξέλιξης του πολιτισμού και της αλληλεπίδρασης μεταξύ πολιτισμών.

2. Διάκριση σε υλικό και πνευματικό πολιτισμό (παραδείγματα υλικού & πνευματικού πολιτισμού).

Διάκριση πολιτισμικού και πολιτιστικού.

3. Διάκριση ιστορίας – προϊστορίας.

4. Τι ονομάζουμε πηγή στην ιστορία;

α. Διάκριση σε πρωτογενείς και δευτερογενείς.

β. Κατάταξη πηγών με συνδυασμό κριτηρίων (λαμβάνουμε υπόψη το πλαίσιο & χρόνο δημιουργίας των πηγών, τη σχέση τους με την εποχή μας και τον τρόπο με τον οποίο μπορούμε να τις προσεγγίσουμε).

- γ. Παραδείγματα πηγών (αναφορά και στις σύγχρονες πηγές-π.χ. διαδίκτυο). Παράγοντες που μπορεί να επηρεάζουν μία πηγή.
- δ. Έλεγχος πηγών: γνησιότητα, αξιοπιστία, διασταύρωση.
- ε. Ξεχωριστή αναφορά στην προσωπική μαρτυρία και στον τρόπο χρήσης και επεξεργασίας της.
- στ. Το έργο τέχνης ως πηγή στην ιστορία.
5. Εξοικείωση με τον όρο «βιογραφία» αντικειμένου.
- α. Πώς μέσω της βιογραφίας ερμηνεύουμε όχι μόνο το ίδιο το αντικείμενο αλλά τις ανθρώπινες πράξεις και συνήθειες, την κοινωνία και τελικά προσεγγίζουμε την ιστορία.
Ιστορία και αντικείμενα: ο ρόλος των αντικειμένων και των μνημείων για την ιστορία και την ιστορική παιδεία.
- β. Παραδείγματα αντικειμένων και ποιες πληροφορίες λαμβάνουμε από αυτά.
Η ερμηνεία των αντικειμένων και η δόμηση του ιστορικού παρελθόντος.
6. Οι αλλαγές στα μνημεία ως καθρέπτης των αλλαγών στον πολιτισμό και την κοινωνία.
Μεταβολές στον υλικό πολιτισμό λόγω βίων γεγονότων (παραδείγματα).
7. Συμβολή του υλικού πολιτισμού στη δημιουργία πολιτιστικής ταυτότητας.
8. Μνημεία (και υλικά κατάλοιπα του παρελθόντος) και συμβολή στη διαμόρφωση ιστορικής συνείδησης και μνήμης σε:
α. ατομικό επίπεδο, β. τοπικό επίπεδο, γ. συλλογικό, δ. εθνικό επίπεδο.
9. Προτάσεις ανάδειξης, επαναχρησιμοποίησης και καινοτόμας χρήσης μνημείων και χώρων πολιτιστικής κληρονομιάς (τι γίνεται στο εξωτερικό;)

Αγγλικά ή Γαλλικά (Α' Εξ.)

(Μάθημα βασικής κατάρτισης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Προτείνεται να επιλέξουν οι καταρτιζόμενοι την ξένη γλώσσα της προτίμησής τους (αγγλική, γαλλική) ανάλογα με τις γνώσεις που ήδη κατέχουν ή τις προσωπικές τους επιθυμίες σε συνάρτηση με τους διαθέσιμους εκπαιδευτές από τα κατά τόπους ΙΕΚ.

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η διδασκαλία των βασικών λειτουργιών της ξένης γλώσσας, η κατανόηση της δομής της και η παρουσίαση των βασικών γραμματικών και συντακτικών φαινομένων της.
Η εξοικείωση των καταρτιζομένων με την ειδική ορολογία, η οποία σχετίζεται άμεσα με τα διδασκόμενα μαθήματα και με τις απαιτήσεις της ειδικότητάς τους, ώστε να μπορούν να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες της φύλαξης και επικοινωνίας και με τους αλλοδαπούς επισκέπτες των χώρων.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Γραμματική (κλίση και χρόνοι ρημάτων, προθέσεις, χρήση ονομάτων, γραμματικές ιδιαιτερότητες της γλώσσας, κ.λ.π.).
- Συντακτικό (δομή προτάσεων, παθητική φωνή, πλάγιος λόγος, κ.λ.π.).
- Βασικό λεξιλόγιο.

Ορολογία σχετική με:

- Βασικές έννοιες της ιστορίας της τέχνης
- Προστασία Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Συντήρηση έργων τέχνης
- Συστήματα φύλαξης
- Μουσειολογία
- Πρώτες βοήθειες

Πρακτική Εφαρμογή στην Ειδικότητα (Α΄ Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 3 ώρες/εβδομάδα/Εργαστήριο (Θ,Ε,Σ): 0,3,3

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι να έρθουν σε άμεση επαφή οι καταριζόμενοι με το πρακτικό μέρος των σπουδών τους και να εγκλιματιστούν με το μελλοντικό εργασιακό περιβάλλον τους.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σε επίπεδο γνώσεων:

Να γνωρίσουν από κοντά εκθέματα και μνημεία, αντιλαμβανόμενοι την ιστορία τους διαχρονικά και συνειδητοποιώντας τις αξίες τους, μέσα από τις συχνές επισκέψεις σε διαφορετικά μουσεία τους αρχαιολογικούς χώρους.

Να εξετάσουν στην πράξη προληπτικούς τρόπους προστασίας των αντικειμένων και των μνημείων μέσα από κλιματολογικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους, καθώς ειδικά για τους αρχαιολογικούς χώρους ο πολιτισμός με το περιβάλλον συνυπάρχουν.

Να κατανοήσουν τους τρόπους της συνολικής φύλαξης των χώρων και της αντιμετώπισης των ανθρωπογενών και φυσικών κινδύνων.

Σε επίπεδο ικανοτήτων-δεξιοτήτων:

Να μπορούν να διακρίνουν την ιστορική εξέλιξη των μνημείων, πολλά από τα οποία βρίσκονται διασπαρμένα σε διαφορετικά σημεία των αρχαιολογικών χώρων. Συνδυαστικά να μπορούν να εντοπίζουν διάσπαρτα κομμάτια τους για την αποτελεσματικότερη φύλαξη και ενημέρωση των επισκεπτών.

Να μπορούν να εφαρμόσουν τις γνώσεις προληπτικής συντήρησης αλλά και τις γνώσεις περιβαλλοντικής προστασίας για τον καλύτερο σεβασμό του αλληλένδετου πολιτισμού με το άμεσο περιβάλλον του.

Να ανταποκρίνονται άμεσα στις φυλακτικές ανάγκες γνωρίζοντας το εκάστοτε μουσειακό περιβάλλον και τους ξεχωριστούς αρχαιολογικούς χώρους.

Να μπορούν να επέμβουν αποτελεσματικά σε περίπτωση οποιασδήποτε ανθρωπογενούς δολιοφθοράς, είτε φυσικής καταστροφής, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των μουσείων και των αρχαιολογικών χώρων.

Σε επίπεδο στάσεων:

Να διαμορφώσουν μία συνολική αντίληψη και σεβασμό απέναντι στον πολιτισμό και το περιβάλλον.

Να συνειδητοποιήσουν τις ιδιαιτερότητες φύλαξης και ενημέρωσης σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους.

Να ευαισθητοποιηθούν στη συνδυαστική αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών.

Να εξειδικεύσουν τις αντιδράσεις τους ξεχωριστά στους διαφορετικούς πολιτιστικούς χώρους φύλαξης που θα αναλάβουν.

Περιεχόμενο του μαθήματος

Οι παραπάνω στόχοι του μαθήματος αφορούν στο Α΄ και Β΄ Εξάμηνο σπουδών και είναι κοινοί, ενώ το περιεχόμενο του Α΄ Εξαμήνου θα συνεχίζεται και στο Β΄ Εξάμηνο με τη συνέχεια των επισκέψεων. Το κάθε ΙΕΚ ανάλογα με την περιοχή όπου θα λειτουργεί μπορεί να επιλέγει χώρους επίσκεψης παρακείμενους του ΙΕΚ ή και σε πιο διευρυμένη εμβέλεια.

Το μάθημα «Πρακτική εφαρμογή στην ειδικότητα», το οποίο είναι 3ωρο εργαστηριακό μάθημα του Α΄ και Β΄ Εξαμήνου, θα πρέπει **να διεξάγεται σχεδόν αποκλειστικά εκτός του χώρου των Ι.Ε.Κ. σε χώρους όπου θα είναι το μελλοντικό πεδίο επαγγελματικής δραστηροποίησης των σπουδαστών, δηλαδή να διεξάγεται κυρίως σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους και κάποια μαθήματα εισαγωγικά ή ανακεφαλαιωτικά να γίνονται στους χώρους των Ι.Ε.Κ..**

Μολοντί σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα το μάθημα πρέπει να διεξάγεται τις ώρες λειτουργίας των ΙΕΚ, θα μπορούσε να παρέχεται η δυνατότητα διεξαγωγής του τις ώρες που είναι ανοιχτοί οι χώροι, όπου μπορεί να λάβει χώρα η πρακτική εφαρμογή και θα μπορούν να υπάρχουν και διαθέσιμοι εργαζόμενοι (ακόμα και ο ίδιος ο εκπαιδευτής μπορεί να εργάζεται παράλληλα στο χώρο της προγραμματισμένης επίσκεψης) ώστε να συμβάλλουν με τις γνώσεις τους και να εμπλουτίζουν την επίσκεψη.

Οι εκπαιδευτικές τεχνικές και μέθοδοι του μαθήματος θα πρέπει να προσανατολιστούν προς τη βιωματική μάθηση, δηλαδή εκτός από τις παραδόσεις μέσω της **εμπλουτισμένης εισήγησης** με τις ερωταποκρίσεις και τη συζήτηση, καλό θα ήταν να συμπληρώνονται **ερωτηματολόγια**, να ανατίθενται ατομικές ή και ομαδικές **εργασίες** προς τους σπουδαστές, για την καλύτερη προετοιμασία μιας επίσκεψης ή και μετά κατά το στάδιο της συνολικής αποτίμηση αυτής. Επίσης θα μπορούν να αναπτυχθούν ομαδοσυνεργατικές σχέσεις μεταξύ των σπουδαστών διαπραγματευόμενοι **μελέτες περίπτωσης**, δύσκολα περιστατικά δηλαδή που έχουν συμβεί σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους και αντιμετωπίστηκαν με επιτυχία από φύλακες. Επίσης θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν **οι προσομοιώσεις** και το **παιχνίδι ρόλων** που θα μπορούσαν να λαμβάνουν χώρα στα μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους.

Α΄ Εξάμηνο

-Προετοιμασία επισκέψεων σε μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους

-Επισκέψεις-ξεναγήσεις σε μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους

-Κυριώτερα εκθέματα και μνημεία, μουσειολογική ερμηνεία, διαχρονική και πολυπολιτιστική διασύνδεση, όπου επιτρέπεται

-Βασικές αρχές προληπτικής συντήρησης των εκθεμάτων, συλλογών, μνημείων

-Περιβαλλοντικές Παράμετροι

-Αρχές Φύλαξης (Μέσα φύλαξης, μέσα αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών, φυλάκια, χώροι περιπολίας, δυσκολίες/εμπόδια και ευκολίες στη φύλαξη, οπτική επαφή με μνημεία και επισκέπτες κ.α.)

-Αντιμέτωπιση εκτάκτων περιστατικών (ανθρωπογενών και φυσικών) Σχέδιο Έκτακτης Ανάγκης, ρόλοι, αρμοδιότητες κ.α.

-Δραστηριότητες (ανάθεση εργασιών, παιχνίδι ρόλων, προσομοίωση φύλαξης, συνεντεύξεις από ειδικούς: αρχαιολόγους, συντηρητές, αρχιφύλακες κ.α.)

-Σύνθεση-Ανακεφαλαίωση-Αποτίμηση

Β' Εξάμηνο – Ώρες-Μαθησιακά Αποτελέσματα – Περιεχόμενο

Βασικές Αρχές Φύλαξης Μουσείων, Μνημείων και Αρχαιολογικών Χώρων (Β' Εξ.)
(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 3 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 3,0,3

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των καταρτιζόμενων στα βασικά θέματα που αφορούν στην ασφάλεια των μουσείων και αρχαιολογικών χώρων, όπου θα κληθούν να παράσχουν τις υπηρεσίες τους, κάνοντάς τους ικανούς να αντιμετωπίσουν, αποτελεσματικά, διάφορα περιστατικά κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους με στόχο την ασφαλή φύλαξη των χώρων που τους ανατίθενται καθώς και την ασφαλή περιήγηση και παραμονή των επισκεπτών . Η παροχή σύγχρονων και επιστημονικών γνώσεων, προκειμένου να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο ετοιμότητας και εξασφάλιση της απαιτούμενης ικανότητας για ασφαλή, συστηματική, μεθοδική, σύννομη και αποτελεσματική αντιμετώπιση περιστατικών.

Περιεχόμενο του μαθήματος

-Ο ρόλος του φυλακτικού προσωπικού σε αρχαιολογικούς χώρους και μουσεία: καθήκοντα και απαιτήσεις του επαγγέλματος.

-Επιτήρηση σε κλειστούς χώρους μουσείων: πιθανές εστίες κινδύνων/τρόποι άμεσης αντίδρασης και αντιμετώπισής τους.

-Επιτήρηση σε ανοιχτούς υπαίθριους χώρους: ιδιαιτερότητες που υπαγορεύονται από το χώρο/πιθανοί κίνδυνοι/τρόποι αντιμετώπισής τους.

-Σύνταξη αναφορών συμβάντων: περιεχόμενο και τρόπος γραφής.

Στοιχεία Μουσειολογίας (Β' Εξ.)
(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 3 ώρες/εβδομάδα /θεωρία (Θ,Ε,Σ): 3,0,3

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των σπουδαστών με πιο εξειδικευμένες μουσειολογικές θεωρητικές αρχές και πρακτικές.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος ο ι καταρτιζόμενοι θα γνωρίζουν θέματα σχετικά με τη μουσειακή εκπαίδευση, την αρχιτεκτονική των μουσείων, τις διαφορετικές κατηγορίες επισκεπτών, τη δημόσια εικόνα και επικοινωνιακό ρόλο των μουσείων, τις νέες τεχνολογίες στα μουσεία, διαφορετικά είδη εκθέσεων, τη διαχείριση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, τις ιδιαιτερότητες προσέγγισης ενός αρχαιολογικού χώρου.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Μουσειακή εκπαίδευση, σύντομη θεωρητική προσέγγιση και δραστηριότητες, η εφαρμογή τους σε μουσειακούς και αρχαιολογικούς χώρους. Η συμβολή των φυλάκων στην εκπαίδευση στο μουσείο.
- Αρχιτεκτονική των μουσείων και ο ρόλος της. Προϋποθέσεις σχεδιασμού, κτηριολογικές προδιαγραφές, χαρακτηριστικά παραδείγματα αρχιτεκτονικής εξέλιξης μουσείων.
- Υπηρεσίες για τον επισκέπτη – Ειδικές κατηγορίες επισκεπτών (άτομα με αναπηρίες, κινητικές δυσκολίες, προβλήματα όρασης, ακοής, νοητική υστέρηση) μειονότητες κ.λπ.
- Η φιλοσοφία του μουσείου και η δημόσια εικόνα του.
- Οι δημόσιες σχέσεις του μουσείου και ο ρόλος του προσωπικού του σε αυτές.
- Νέες τεχνολογίες ο ρόλος και οι εφαρμογές τους στα μουσεία σήμερα.
- Πρακτικά θέματα και η εφαρμογή τους στη λειτουργία και οργάνωση του μουσείου (οργάνωση και είδη εκθέσεων, κείμενα, προθήκες, φωτισμοί, μουσειογραφική πορεία κ.ά.)
- Η έννοια της ιστορικής διατήρησης σε μνημεία και αρχαιότητες, αίτια φθορών, επεμβάσεις προστασίας τους. Το παράδειγμα της Ακρόπολης Αθηνών (ανάλογα με την περιοχή λειτουργίας των ΙΕΚ μπορούν να επιλέγονται και παραδείγματα και άλλων αρχαιολογικών χώρων και μνημείων της γύρω περιοχής).
- Προστασία, ανάδειξη και διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς (Αρχαιολογικοί χώροι υπό ενοποίηση, διαχείριση των ευρημάτων του ΜΕΤΡΟ της Αθήνας κ.ά.).
- Ο αρχαιολογικός χώρος, η διευθέτησή του και οι πρακτικές ανάδειξης και ερμηνείας του (μουσειοδιδασκτικές πορείες, διευθέτηση φύτευσης κ.ά.).
- Ιδιαιτερότητες της επίσκεψης σε αρχαιολογικό χώρο.
- Τάσεις και προοπτικές για το μέλλον στον τομέα των μουσείων και των αρχαιολογικών χώρων.

Ιστορία Τέχνης (Β' Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 3 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 3,0,3

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η παροχή στους καταρτιζόμενους των βασικών γνώσεων για την τέχνη των βυζαντινών χρόνων, ώστε να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν και να εκτιμούν τα υλικά κατάλοιπα και μνημεία της εποχής.

Τα μνημεία και αντικείμενα που θα εξεταστούν στις παρακάτω ενότητες θα ήταν καλό να συνδέονται με τα αντίστοιχα μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους, όπου φιλοξενούνται, ώστε οι σπουδαστές να είναι καλύτερα προετοιμασμένοι για τους χώρους που θα κληθούν να φυλάξουν.

Επίσης ανάλογα με την περιοχή διεξαγωγής των μαθημάτων της ειδικότητας μπορούν να αναλυθούν περισσότερο κάποια μνημεία που γειτνιάζουν με τα κατά τόπους ΙΕΚ και που δεν περιλαμβάνονται παρακάτω στο περιεχόμενο του μαθήματος, ώστε να διασυνδεθεί επαρκέστερα η επαγγελματική κατάρτιση με το φυλακτικό έργο των αποφοίτων.

Περιεχόμενο του μαθήματος

A. Πρώιμη βυζαντινή περίοδος.

1. Το πέρασμα από τη Ρώμη στο Βυζάντιο: χρονολόγηση και ιστορικά στοιχεία.
2. Αρχιτεκτονικοί τύποι. Η δημιουργία της νέας πρωτεύουσας & σωζόμενα μνημεία στον ελλαδικό χώρο.

3. Μεταφορά έργων τέχνης στην Κωνσταντινούπολη. Παραδείγματα.
4. Η τέχνη του ψηφιδωτού. Παραδείγματα από την πρωτεύουσα, τη Ραβέννα & ψηφιδωτά που σώζονται στην Ελλάδα(Θεσσαλονίκη).
5. Οι πρώτες φορητές εικόνες. Αναφορά στα πορτραίτα Φαγιούμ.
6. Η γλυπτική και η σχέση της με την ρωμαϊκή παράδοση.
7. Μικροτεχνία: μεταλλοτεχνία & μικρογλυπτική.
8. Εικονογραφημένα χειρόγραφα.

Β. Μέση βυζαντινή περίοδος

1. Χρονολόγηση & ιστορική αναφορά.
2. Χαρακτηριστικά της αρχιτεκτονικής (Αγία Ειρήνη Κωνσταντινούπολης, Αγία Σοφία Θεσσαλονίκης).
3. Η ζωγραφική σε συνάρτηση με την Εικονομαχία. Παραδείγματα ανεικονικής τέχνης.
4. Φορητές εικόνες: θεματολογία και τέχνη. Σωζόμενες εικόνες.
5. Μικροτεχνία: κοσμήματα & λοιπά αντικείμενα.
6. Χειρόγραφα.

Γ. Ύστερη βυζαντινή περίοδος

1. Μορφές τέχνης από τον 13^ο έως τον 15^ο αιώνα (ζωγραφική, ψηφιδωτά, χειρόγραφα, εικόνες, γλυπτική, μικροτεχνία).
2. Αρχιτεκτονική και μνημεία στο ελλαδικό χώρο και σε άλλες περιοχές.

Φυσική Αγωγή & Αυτοάμυνα (Β' Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα /εργαστήριο (Θ,Ε,Σ): 0,2,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των καταρτιζομένων με τις βασικές αρχές αυτοάμυνας και η επίτευξη καλής φυσικής κατάστασης, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν έκτακτα περιστατικά κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους.

Με την εφαρμογή τεχνικών αυτοάμυνας και ασκήσεων φυσικής αγωγής σπουδαστής θα μπορεί να:

- Βελτιώνει και διατηρεί με ασκήσεις τη φυσική του κατάσταση.
- Προστατεύει τη σωματική του ακεραιότητα.
- Ακινητοποιεί αντίπαλο.
- Αποκρούει επίθεση.
- Απεγκλωβίζεται με λαβές από αντίπαλο.
- Μπλοκάρει χτυπήματα και λαβές αντιπάλου.
- Γνωρίζει και εφαρμόζει βασικές λαβές αυτοάμυνας (τζούντο, καράτε, πυγμαχία, πάλη, κ.α.).

- Γνωρίζει και φέρει κατάλληλη ενδυμασία για την εφαρμογή των επαγγελματικών του καθηκόντων.
- Γνωρίζει βασικές αρχές πρώτων βοηθειών και είναι σε θέση να τις εφαρμόσει.

Περιεχόμενο του μαθήματος

Φυσική Αγωγή:

- Ορισμός και σκοπός της φυσικής αγωγής.
- Αρχές – μέσα – μέθοδοι – σύστημα – αξίες.
- Αθλητική ορολογία.
- Φυσική κατάσταση: αντοχή, δύναμη, ταχύτητα, ευλυγισία – ευκινησία.
- Επιδεξιότητα.
- Τεχνική και προγραμματισμός φυσικής αγωγής.
- Πρώτες βοήθειες κατά την άσκηση.

Αυτοάμυνα:

- Ορισμός – φιλοσοφία της αυτοάμυνας.
- Πολεμικές τέχνες.
- Αμυντική στάση.
- Τεχνικές αυτοάμυνας.
- Ακινητοποίηση αντιπάλου.
- Τεχνική μοχλών.
- Λαβές.
- Απόκρουση – προστασία της κεφαλής.

Οι καταρτιζόμενοι παράλληλα με τις θεωρητικές γνώσεις που αποκτούν θα εξασκούνται σε ασκήσεις βελτίωσης φυσικής κατάστασης καθώς και σε βασικές τεχνικές αυτοάμυνας.

Δίδεται ιδιαίτερη σημασία στη συμμετοχή καθενός καταρτιζόμενου και στη δοκιμασία του στις πρακτικές εφαρμογές κατά την εξέλιξη του σεναρίου και στην αξιολόγηση – βαθμολόγησή του, με κριτήριο τον τρόπο αντιμετώπισης – αντίδρασης στα εικονικά περιστατικά και ασκήσεις.

Τουριστική ψυχολογία (Β' Εξ.)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα /θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η παρουσίαση των βασικών θεμάτων που πραγματεύεται η επιστήμη της ψυχολογίας, με έμφαση στην τουριστική ψυχολογία, ώστε οι καταρτιζόμενοι να κατανοήσουν τον ρόλο της ψυχολογίας στην τουριστική συμπεριφορά και να βελτιώσουν τη δυνατότητα άρτιας επικοινωνίας με τους επισκέπτες των χώρων στους οποίους θα προσφέρουν τις υπηρεσίες τους.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Τουριστική ψυχολογία: ψυχολογία τουριστών, ομάδας, ηλικίας, εθνότητας.
- Μέσα έκφρασης τουριστικής συμπεριφοράς – ετοιμότητα.
- Ειδικά θέματα:
  - η έννοια της ομάδας,
  - ο ρόλος της εθνότητας
- Δυναμική ομάδας τουριστών.
- Διεθνείς τουριστικοί οργανισμοί και ψυχολογικό κλίμα
- Τουρισμός και ψυχική υγεία, Ανάγκη διακοπών για το άτομο
- Φυσιολογική-Παθολογική Συμπεριφορά, ψυχικές ασθένειες-νευρώσεις-ψυχώσεις, Στρες και ψυχική υγεία, Ψυχοσωματικά συμπτώματα
- Ψυχολογικές επιρροές του τουριστικού εργασιακού χώρου
- Ψυχολογικές παράμετροι του κοινωνικού τουρισμού

Ελληνική Λαϊκή Τέχνη (Β' Εξ.)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των καταρτιζόμενων με τα κύρια θέματα της ελληνική λαϊκής τέχνης, τις σημαντικότερες εκφάνσεις του λαϊκού πολιτισμού και τα μουσεία λαϊκής τέχνης στην Ελλάδα.

Οι σπουδαστές θα μπορούν να διακρίνουν τους διαφορετικούς τομείς της λαϊκής τέχνης (αρχιτεκτονική, αγγειοπλαστική, αργυροχρυσοχοΐα, ζωγραφική, γλυπτική, χειροτεχνία κ.α.) τα ξεχωριστά χαρακτηριστικά τους, τα κύρια κέντρα παραγωγής τους, σημαντικούς λαϊκούς καλλιτέχνες, κάποιες τεχνικές λεπτομέρειες κατασκευής τους, τις τοπικές τους ιδιαιτερότητες.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Ελληνική λαϊκή παράδοση – λαϊκή τέχνη και τέχνη του 18ου, 19ου και 20ου αιώνα.
- Η λαϊκή δημιουργία.

Τομείς της λαϊκής τέχνης:

- Αρχιτεκτονική ηπειρωτική και νησιωτική.
- Αγγειοπλαστική.
- Αργυροχρυσοχοΐα.
- Γλυπτική: εκκλησιαστική, κοσμική, ποιμενική.

- Ζωγραφική: η παράδοση από τον 17ο αιώνα. Η ελληνική λαϊκή ζωγραφική και οι ευρωπαϊκές καλλιτεχνικές σχολές.
- Κέντημα, ταπητουργία, υφαντική.
- Τα μεγάλα κέντρα της λαϊκής παράδοσης και χειροτεχνίας.
- Τα σημαντικότερα διακοσμητικά θέματα στη λαϊκή τέχνη.
- Λαϊκές λατρευτικές δοξασίες και έθιμα.
- Η λαϊκή τέχνη στα ελληνικά μουσεία. Λαογραφικά μουσεία και συλλογές.

Αγγλικά ή Γαλλικά (Β' Εξ.)

(Μάθημα βασικής κατάρτισης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η διδασκαλία των βασικών λειτουργιών της ξένης γλώσσας, η κατανόηση της δομής της και η παρουσίαση των βασικών γραμματικών και συντακτικών φαινομένων της.

Η εξοικείωση των καταρτιζομένων με την ειδική ορολογία, η οποία σχετίζεται άμεσα με τα διδασκόμενα μαθήματα και με τις απαιτήσεις της ειδικότητάς τους, ώστε να μπορούν να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες της φύλαξης και επικοινωνίας και με τους αλλοδαπούς επισκέπτες των χώρων.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Γραμματική (κλίση και χρόνοι ρημάτων, προθέσεις, χρήση ονομάτων, γραμματικές ιδιαιτερότητες της γλώσσας, κ.λ.π.).
- Συντακτικό (δομή προτάσεων, παθητική φωνή, πλάγιος λόγος, κ.λ.π.).
- Βασικό λεξιλόγιο.

Ορολογία σχετική με:

- Βασικές έννοιες της ιστορίας της τέχνης
- Προστασία Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Συντήρηση έργων τέχνης

- Συστήματα φύλαξης
- Μουσειολογία
- Πρώτες βοήθειες

Πρακτική Εφαρμογή στην Ειδικότητα (Β' Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 3 ώρες/εβδομάδα/Εργαστήριο (Θ,Ε,Σ): 0,3,3

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι να έρθουν σε άμεση επαφή οι καταριζόμενοι με το πρακτικό μέρος των σπουδών τους και να εγκλιματιστούν με το μελλοντικό εργασιακό περιβάλλον τους σε συνέχεια των μαθημάτων του Α' Εξαμήνου.

Στο Β' Εξάμηνο σε σχέση με το Α' Εξάμηνο μπορούν να πραγματοποιηθούν επιπλέον επισκέψεις σε περισσότερα μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους, να γίνουν επαναλήψεις επισκέψεων, να εμβαθύνουν οι σπουδαστές σε λεπτομέρειες, να γίνει σύγκριση χώρων και να συνδυαστούν παράμετροι και δεδομένα φύλαξης.

Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σε επίπεδο γνώσεων:

Να γνωρίσουν από κοντά εκθέματα και μνημεία, αντιλαμβανόμενοι την ιστορία τους διαχρονικά και συνειδητοποιώντας τις αξίες τους, μέσα από τις συχνές επισκέψεις σε διαφορετικά μουσεία τους αρχαιολογικούς χώρους.

Να εξετάσουν στην πράξη προληπτικούς τρόπους προστασίας των αντικειμένων και των μνημείων μέσα από κλιματολογικές και περιβαλλοντικές παραμέτρους, καθώς ειδικά για τους αρχαιολογικούς χώρους ο πολιτισμός με το περιβάλλον συνυπάρχουν.

Να κατανοήσουν τους τρόπους της συνολικής φύλαξης των χώρων και της αντιμετώπισης των ανθρωπογενών και περιβαλλοντικών κινδύνων.

Σε επίπεδο ικανοτήτων-δεξιοτήτων:

Να μπορούν να διακρίνουν την ιστορική εξέλιξη των μνημείων, πολλά από τα οποία βρίσκονται διασπαρμένα σε διαφορετικά σημεία των αρχαιολογικών χώρων. Συνδυαστικά να μπορούν να εντοπίζουν διάσπαρτα κομμάτια τους για την αποτελεσματικότερη φύλαξη και ενημέρωση των επισκεπτών.

Να μπορούν να εφαρμόσουν τις γνώσεις προληπτικής συντήρησης αλλά και τις γνώσεις περιβαλλοντικής προστασίας για τον καλύτερο σεβασμό του αλληλένδετου πολιτισμού με το άμεσο περιβάλλον του.

Να ανταποκρίνονται άμεσα στις φυλακτικές ανάγκες γνωρίζοντας το εκάστοτε μουσειακό περιβάλλον και τους ξεχωριστούς αρχαιολογικούς χώρους.

Να μπορούν να επέμβουν αποτελεσματικά σε περίπτωση οποιασδήποτε ανθρωπογενούς δολιοφθοράς, είτε φυσικής καταστροφής, ανάλογα με τις ιδιαιτερότητες των μουσείων και των αρχαιολογικών χώρων.

Σε επίπεδο στάσεων:

Να διαμορφώσουν μία συνολική αντίληψη και σεβασμό απέναντι στον πολιτισμό και το περιβάλλον.

Να συνειδητοποιήσουν τις ιδιαιτερότητες φύλαξης και ενημέρωσης σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους.

Να ευαισθητοποιηθούν στη συνδυαστική αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών.

Να εξειδικεύσουν τις αντιδράσεις τους ξεχωριστά στους διαφορετικούς πολιτιστικούς χώρους φύλαξης που θα αναλάβουν.

Περιεχόμενο του μαθήματος

-Προετοιμασία επισκέψεων σε μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους

-Συνέχεια των επισκέψεων-ξεναγήσεων σε μουσεία, μνημεία και αρχαιολογικούς χώρους σε σχέση με το

Α' Εξάμηνο Σπουδών

-Κυριώτερα εκθέματα και μνημεία, μουσειολογική ερμηνεία, διαχρονική και πολυπολιτιστική διασύνδεση, όπου επιτρέπεται

-Βασικές αρχές προληπτικής συντήρησης των εκθεμάτων, συλλογών, μνημείων

-Περιβαλλοντικές Παράμετροι

-Αρχές Φύλαξης (Μέσα φύλαξης, μέσα αντιμετώπισης εκτάκτων περιστατικών, φυλάκια, χώροι περιπολίας, δυσκολίες/εμπόδια και ευκολίες στη φύλαξη, οπτική επαφή με μνημεία και επισκέπτες κ.α.)

-Αντιμετώπιση εκτάκτων περιστατικών (ανθρωπογενών και φυσικών)

-Δραστηριότητες (ανάθεση εργασιών, παιχνίδι ρόλων, προσομοίωση φύλαξης, συνεντεύξεις από ειδικούς: αρχαιολόγους, συντηρητές, αρχιφύλακες κ.α.)

-Συνδυαστική ανασύνθεση συμπερασμάτων, συνολική αποτίμηση γνώσεων, δεξιοτήτων, στάσεων και σε σχέση με το Α' Εξάμηνο σπουδών

Γ' Εξάμηνο – Ώρες- Μαθησιακά Αποτελέσματα – Περιεχόμενο

Ιστορία Τέχνης (Γ' Εξ)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 3 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 3,0,3

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Να γνωρίσουν οι σπουδαστές την εξέλιξη της τέχνης στον δυτικό κυρίως κόσμο από την Εποχή της Αναγέννησης έως τις ημέρες μας, ώστε να μπορούν να διακρίνουν και να αναγνωρίζουν διαφορετικά ρεύματα, τεχνοτροπίες και καλλιτέχνες.

Να διακρίνουν τις διαφορετικές περιόδους της δυτικής τέχνης, καθώς και τις τοπικές ιδιαιτερότητες, ώστε να έχουν μία συνολική χωροχρονική αντίληψη.

Να ξεχωρίζουν τα διαφορετικά είδη τέχνης που διαμορφώθηκαν (ζωγραφική, γλυπτική, αρχιτεκτονική, κατασκευές, performances, συνδυαστικές τέχνες κ.α.) και τις φάσεις εξέλιξής τους.

Να γνωρίζουν κάποια βασικά βιογραφικά στοιχεία των καλλιτεχνών που ξεχώρισαν και να τα διασυνδέουν με την τέχνη τους και την εποχή τους.

Να διακρίνουν τα κύρια χαρακτηριστικά και τις επιρροές των καλλιτεχνών.

Περιεχόμενο του μαθήματος

Η τέχνη στη Δύση:

- Αναγέννηση, χωροχρονικό πλαίσιο, ουμανισμός, σημαντικοί καλλιτέχνες και έργα τους (Τζιότο ντι Μποντόνε, Φρα Αντζέλικο, Λορέντζο Γκιμπέρτι, Μαζάτσιο Τζιοβάννι, Φιλίππο Μπρουνελλέσκι, Ντονατέλλο, Λέον Μπαττίστα Αλμπέρτι, Πιέρο ντέλλα Φραντσέσκα, Γιαν βαν Άικ, Λεονάρντο Ντα Βίντσι, Μιχαήλ Άγγελος, Ραφαέλο, Τσελίνι, Βερονέζε, Τιτσιάνο, Τζιορτζιόνε, Ιερόνυμος Μπος, Ντύρερ, Μπρίγκελ κ.α.)

-Μανιερισμός (Παρμιτζιανίνο, Τιντορέττο, Ελ Γκρέκο, Ρομάνο, Παντόρμο, Τζιανμπολόνια κ.α.)

-Μπαρόκ βασικά χαρακτηριστικά και κύριοι εκπρόσωποι (Καράτσι, Πουσέν, Καραβάτζιο, Ρούμπενς, Κορτόνα, Πότσο, Μπερνίνι, Βερμεέρ, Ρέμπραντ, Βελάσκεθ κ.α.)

-Ροκοκό, διακοσμητικές τέχνες, αρχιτεκτονική, ζωγραφική (Βατώ, Μπουσέ, Φραγκονάρ, Νατιέ, Τιέπολο κ.α.)

-Νεοκλασικισμός ζωγραφική, γλυπτική, αρχιτεκτονική (Κόπλεϊ, Νταβίντ, Ενκρ, Κανόβα, Λέο φον Κλένζε κ.α.)

-Ρομαντισμός (Ζερικό, Ντελακρουά, Ρυντ, Καρπώ, Ντορέ, Μπέικ, Γκόγια, Φρίντριχ, Κόνσταμπλ, Τέρνερ κ.α.)

-Σχολή της Μπαρμπιζόν(Ρουσώ, Τρουαγιόν, Κορώ, Μιλέ, κ.α.)

-Προραφαηλίτες(Ροσέτι, Χαντ, Μιλαί, Μπερν-Τζόουνς κ.α.)

-Ρεαλισμός (Κουρμπέ, Ντωμιέ, Μενιέ κ.α.)

-Ιμπρεσιονισμός (Μανέ, Σίσλεϋ, Ρενουάρ, Πισσαρό, Ντεγκά, Μανέ κ.α.) –Μεταϊμπρεσιονισμός (Σερά, Γκωγκέν, Ναμπί, Βαν Γκόγκ, Λωτρέκ, Σεζάν κ.α.) -Αρτ Νουβώ(Γκαουντί, Κλιμτ κ.α.)

-Φωβισμός(Ματίς, Ντεραίν, Βλαμίνκ)-Εξπρεσιονισμός (Ομάδα «Γέφυρα» και Ομάδα «Γαλάζιος Καβαλάρης»)

-Κυβισμός(Πικάσο, Μπρακ) – φουτουρισμός – νεοπλαστικισμός- σουπρεματισμός, κονστρουκτιβισμός- bauhaus

-Ντανταϊσμός(Ντυσάν, Τζαρά, Γιανκό, Χάουζμαν, Μπαλ, Ραίη, Πικαμπιά κ.α.)-Σουρεαλισμός(Μπρετόν, Αρπ, Μιρό, Ερνστ, Ντε Κίρικο, Μαγκρίτ, Ταγκύ, Νταλί, κ.α.) -Μαγικός Ρεαλισμός (H. Rousseau, Grosz, Dix, Beckmann, Kahlo, κ.α.)

-Αφαίρεση – αφηρημένος εξπρεσιονισμός

-Οπ Αρτ, Ποπ Αρτ, Κινητική Τέχνη, Μινιμαλισμός, Εννοιολογική τέχνη, Performances-Happenings, Νεορεαλισμός

-Σύγχρονα καλλιτεχνικά ρεύματα-νέες τεχνολογίες, ψηφιακή τέχνη

Βασικές Αρχές Φύλαξης Μουσείων, Μνημείων και Αρχαιολογικών Χώρων (Γ' Εξ.)
(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 3 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 3,0,3

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των καταρτιζόμενων στα βασικά θέματα που αφορούν στην ασφάλεια των μουσείων και αρχαιολογικών χώρων, όπου θα κληθούν να παράσχουν τις υπηρεσίες τους, κάνοντάς τους ικανούς να αντιμετωπίσουν, αποτελεσματικά, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, επικίνδυνες καταστάσεις, ώστε να μην τίθενται σε κίνδυνο η ζωή ή η σωματική ακεραιότητα των ιδίων των επισκεπτών – τουριστών, αλλά και η ασφαλής φύλαξη των χώρων που τους ανατίθενται. Η παροχή σύγχρονων και επιστημονικών γνώσεων, προκειμένου να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο ετοιμότητας και εξασφάλιση της απαιτούμενης ικανότητας για ασφαλή, συστηματική, μεθοδική, σύννομη και αποτελεσματική αντιμετώπιση περιστατικών.

Περιεχόμενο του μαθήματος

-Ειδικά θέματα ασφάλειας μνημείων και υπαίθριων αρχαιολογικών χώρων-περιορισμοί και δυνατότητες: περιήφραξη φυσική ή τεχνητή, φράκτες, θύρες, περιμετρικοί τοίχοι, ανοίγματα (παράθυρα και πόρτες), στόρια, γυάλινες πόρτες, κλειδαριές όλων των τύπων.

-Ειδικά θέματα ασφάλειας μουσείων-περιορισμοί, δυνατότητες: ελεγχόμενη πρόσβαση, έλεγχος περιβαλλοντικών συνθηκών. Προστασία έργων τέχνης κατά την έκθεσή τους (σε ανάρτηση, σε προθήκες κ.α.) Πυροπροστασία, προστασία από πλημμύρες.

Τεχνική Επικοινωνίας - Επιχειρηματικότητα (Γ' Εξ.)

(Μάθημα βασικής κατάρτισης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 1 ώρα/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 1,0,1

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι καταρτιζόμενοι με τις βασικές αρχές λειτουργίας και ανάπτυξης μιας επιχείρησης / ενός οργανισμού στο πλαίσιο του σύγχρονου ανταγωνισμού και να γνωρίσουν την έννοια, τις βασικές αρχές και την τεχνική της επικοινωνίας, στο πλαίσιο του κοινωνικού και εργασιακού περιβάλλοντος.

Περιεχόμενο του μαθήματος

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

1. Η έννοια της επικοινωνίας.
2. Επικοινωνία και λήψη αποφάσεων.
3. Μοντέλα επικοινωνίας.
4. Μέθοδοι και τεχνικές επικοινωνίας.
5. Ατομική, διαπροσωπική, ομαδική, μαζική επικοινωνία.
6. Εμπόδια στην αποτελεσματική επικοινωνία και τρόποι αντιμετώπισής τους.
7. Τα κανάλια επικοινωνίας στην επιχείρηση.
8. Άτυπη ή ανεπίσημη επικοινωνία και διαδόσεις.
9. Επικοινωνία με το προσωπικό της επιχείρησης.

ΔΕΞΙΟΤΗΤΕΣ

1. Βασικές αρχές της ψυχολογίας του ατόμου και της ομάδας.
2. Η συμπεριφορά του ατόμου μέσα σε μία ομάδα.
3. Δεξιότητες ομαδικής εργασίας: συμπεριφορά, συνεργασία, συγκρούσεις, συντονισμός.
4. Δεξιότητες διαπραγμάτευσης: στρατηγικές και τακτικές διαπραγμάτευσης.
5. Προσωπικές δεξιότητες: χαρακτηριστικά προσωπικότητας- επαγγελματικές ικανότητες- επιλογή, ανάπτυξη, οργάνωση και παρουσίαση μηνύματος.
6. Επίλυση προβλημάτων και λήψη αποφάσεων.

ΤΑ ΜΕΣΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

1. Ιστορική εξέλιξη στην Ελλάδα και σε άλλες χώρες.
2. Προφορικός λόγος (ζωντανός λόγος-μηχανικός λόγος).
3. Γραπτός λόγος (τύπος, έννοια, διακρίσεις, σημασία, λειτουργίες, εξέλιξη, προβλήματα, προστασία από το κράτος, νομοθεσία κ.τ.λ.).
4. Οπτικοακουστικά (ραδιοφωνία, τηλεόραση, κινηματογράφος, φιλμ, στριπς, κοινωνιολογική θεώρηση των μέσων, νομικό καθεστώς)
5. Άλλα μέσα (σύνθημα, σύμβολα, τέχνη, εικόνα, φωτογραφία, αφίσα).

ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

1. Γνωρίσματα της επιχείρησης.
2. Κατηγορίες και μέγεθος επιχειρήσεων.
3. Επιχειρηματικός Προγραμματισμός (Business planning).
4. Σύγχρονα και μελλοντικά προβλήματα της επιχείρησης: παραγωγή, παραγωγικότητα, ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης.

ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

1. Η λειτουργία του προγραμματισμού: καθορισμός σκοπών, διαμόρφωση πολιτικής, ανάπτυξη σχεδίων, καθορισμός διαδικασιών.
2. Λειτουργία της οργάνωσης: ενότητα Διοίκησης, μορφές οργάνωσης (κάθετη, γραμμική, διοικητική και οριζόντια).
3. Στοχοθέτηση.

3.1 Στόχοι και υποκίνηση.

3.2 Προσδιορισμός στόχων για ένα τμήμα. Προσδιορισμός ατομικών στόχων.

ΣΤΟΙΧΕΙΑ MARKETING.

1. Ανταγωνισμός.

2. Ανάλυση περιβάλλοντος.
3. Συστήματα πληροφοριών marketing.
4. Τμηματοποίηση της αγοράς.
5. Συσκευασία και σηματοποίηση του προϊόντος.
6. Διαφήμιση (έννοια, στοιχεία, σημασία, πρόγραμμα, στελέχη, κώδικες).
7. Προσωπικές πωλήσεις.
8. Προώθηση πωλήσεων.

Αρχές Προληπτικής Συντήρησης (Γ' Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η εξοικείωση των καταρτιζομένων με τις βασικές αρχές της διατήρησης και συντήρησης των έργων τέχνης, ώστε να είναι σε θέση να αναγνωρίζουν τις πιθανές αιτίες φθοράς των έργων τέχνης και να προβαίνουν στις κατάλληλες ενέργειες για την έγκαιρη αντιμετώπισή τους.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Εισαγωγή στην επιστήμη της συντήρησης έργων τέχνης. Αναγκαιότητά της. Ο ρόλος του συντηρητή.
- Συνθήκες διατήρησης έργων τέχνης κατά την έκθεση και αποθήκευσή τους. Έλεγχος περιβαλλοντικών παραγόντων.
- Φθορά έργων τέχνης από φυσικούς παράγοντες: θερμοκρασία, υγρασία, μικροοργανισμοί (μούχλα), έντομα, φως, ανθρώπινη επέμβαση.
- Μορφές φθοράς έργων τέχνης – εξέταση και αναγνώριση προβλημάτων (θραύση, απολεπισμός ζωγραφικής επιφάνειας, ξεθώριασμα, κ.λ.π.). Σύνταξη αναφοράς φθορών (condition report).
- Όργανα μέτρησης της θερμοκρασίας, της σχετικής υγρασίας και του φωτός (αφυγραντές / θερμοϋδρογράφοι / φωτόμετρα) και τρόπος λειτουργίας τους. Αντιμετώπιση προβλημάτων.
- Ειδικά θέματα: προστασία μνημείων και ιστορικών κτιρίων. Βασικές αρχές.

Αντιμετώπιση Εκτάκτων Περιστατικών (Γ' Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/Μικτό (1 ώρα Θεωρία, 1 ώρα Εργαστήριο)

(Θ,Ε,Σ): 1,1,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των καταρτιζομένων με την έννοια της πρόληψης και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών, και η ανάπτυξη της ικανότητάς τους να δρουν άμεσα και αποτελεσματικά για την προστασία του ιδρύματος στο οποίο εργάζονται, των συλλογών που φυλάσσουν, του προσωπικού και των επισκεπτών του μουσείου και του αρχαιολογικού χώρου.

Περιεχόμενο του μαθήματος

1. Εισαγωγή
2. Η σημασία της πρόληψης και της προετοιμασίας για την αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών.
3. Αρχές πρόληψης και προετοιμασίας για πολιτιστικούς οργανισμούς.
4. Ανάλυση και κατηγοριοποίηση των κινδύνων ανάλογα με την πιθανότητα εμφάνισή τους (risk analysis). Εκτίμηση της επικινδυνότητας ανάλογα με τις επιπτώσεις (risk assessment). Διαβάθμιση προτεραιοτήτων προστασίας και διάσωσης της ανθρώπινης ζωής, των συλλογών, των αρχείων, της βιβλιοθήκης, του κελύφους, των εγκαταστάσεων και του εξοπλισμού. Βαθμονόμηση των επιπτώσεων: καταστροφική απειλή – απειλή που μπορεί να αντιμετωπιστεί - ήσσονος σημασίας για τη λειτουργία του πολιτιστικού φορέα.
5. Δομή και περιεχόμενο σχεδίου εκτάκτου ανάγκης (ΣΕΑ) ανά χρονικό στάδιο εμφάνισης οποιουδήποτε κινδύνου, πριν – κατά τη διάρκεια – μετά από μία απειλή για την προστασία της ανθρώπινης ζωής και των συλλογών.
Υποδείγματα προγραμμάτων τακτικής ασφάλειας και ΣΕΑ μουσείων, μνημείων και αρχαιολογικών χώρων. Μελέτη περιπτώσεων φυσικών καταστροφών και εκούσιων απειλών.
Υπομνήματα, χάρτες, σχέδια, τηλεφωνικοί κατάλογοι, φυλλάδια οδηγιών κλπ.. Χάρτες ροής ενεργειών σε περίπτωση έκτακτης ανάγκης.
6. Συστήματα και πρωτόκολλα ενδοεπικοινωνίας και συνδεσιμότητας με άλλους πολιτιστικούς φορείς και δίκτυα συνεργασίας, ινστιτούτα, οργανισμούς στην Ελλάδα και το εξωτερικό για παροχή βοήθειας. Ιδιωτικά συμφωνητικά με εξωτερικούς συνεργάτες. Συμβολή Σωμάτων Ασφαλείας, Γραμματείας Πολιτικής Προστασίας, Τοπικής Αυτοδιοίκησης κλπ. Σύντομοι τηλεφωνικοί κωδικοί έκτακτης ανάγκης.
7. Προετοιμασία για διαφορετικές μορφές πολιτιστικής κληρονομιάς: μνημεία, αρχαιολογικοί χώροι, ιστορικοί οικισμοί, μουσεία.
8. Φωτιά: Καταστροφές που προκαλούνται, Ανάπτυξη στρατηγικής αντιμετώπισης του φαινομένου, Μείωση κινδύνου, Σχεδιασμός αντίδρασης, Τεχνικές και στρατηγικές παράμετροι, Αντίδραση και Αντιμετώπιση, Μετά το συμβάν.

Τα θεωρητικά μαθήματα συνδυάζονται με εργαστήρια διάρκειας 1 ώρας εβδομαδιαίως, κατά την οποία οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν ασκήσεις στα παραπάνω αντικείμενα.

Διαχείριση Συλλογών – Χειρισμός και Μεταφορά Έργων Τέχνης (Γ' Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 3 ώρες/εβδομάδα/ Μικτό (2 ώρες θεωρία, 1 ώρα εργαστήριο)

(Θ,Ε,Σ): 2,1,3

Σκοπός – Μαθησιακά Αποτελέσματα

Η εξοικείωση των καταρτιζόμενων με τους τρόπους ασφαλούς χειρισμού και μεταφοράς έργων τέχνης. Η αναγνώριση των φθορών που υπόκεινται τα έργα τέχνης και ο τρόπος καταγραφής αυτών. Η πρόληψη καταστροφών.

Περιεχόμενο του μαθήματος

ΘΕΩΡΙΑ:

- Βασικές αρχές της διαχείρισης συλλογών.
- Διαδικασίες εισαγωγής των αντικειμένων στο μουσείο.
- Αποθήκευση – ασφαλή υλικά αποθήκευσης – οργάνωση της αποθήκης – φυσική ασφάλεια.
- Χειρισμός αρχαιολογικού υλικού.
- Χειρισμός έργων ζωγραφικής.
- Χειρισμός ιστορικού-λαογραφικού υλικού.
- Χειρισμός τεχνολογικού υλικού-μηχανημάτων.
- Χειρισμός οργανικών υλικών.
- Μέθοδοι συσκευασίας έργων τέχνης – προτεινόμενα υλικά συσκευασίας για όλα τα έργα (δισδιάστατα-τριδιάστατα).
- Ασφαλής μεταφορά έργων τέχνης: πιθανοί κίνδυνοι ανάλογα με την ύλη του αντικειμένου και τον τρόπο μεταφοράς (οδικά, σιδηροδρομικά, αεροπορικά, κ.λ.π.). Επίδραση των ατμοσφαιρικών παραγόντων (ατμοσφαιρική πίεση, θερμοκρασία και σχετική υγρασία) στη μεταφορά.

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ:

Στη διάρκεια των εργαστηρίων οι καταρτιζόμενοι θα εξασκηθούν στον τρόπο χειρισμού, συσκευασίας και μεταφοράς έργων τέχνης διαφόρων υλικών.

Υγιεινή-Πρώτες Βοήθειες (Γ' Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/ εργαστηριακό (Θ,Ε,Σ): 0,2,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η απόκτηση γνώσεων και δεξιοτήτων στις πρώτες βοήθειες. Να γνωρίζουν τα κύρια συμπτώματα των προβλημάτων, τους τρόπους σωστής αντίδρασης και παροχής της κατάλληλης βοήθειας ανά περίπτωση.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Στοιχεία για το ανθρώπινο σώμα.
- Εξωτερικοί τραυματισμοί, Αιμορραγίες, Ρινορραγίες, οδοντική αιμορραγία, Κατάγματα, Εξαρθρώσεις, Διαστρέμματα.
- Τρόποι επιδέσεως και απολύμανσης τραυμάτων (είδη επιδέσμων, γάζες, πιαστράκια, επιθέματα). Εξοπλισμός φαρμακείου
- Προβλήματα αναπνευστικά και κυκλοφορικού συστήματος (Αγγειακά εγκεφαλικά επεισόδια, λιποθυμία, σοκ, πνιγμονή, στηθάγχη, εμφράγματα, καρδιακή προσβολή, κ.λπ.) - Μέθοδοι τεχνητής αναπνοής
- Ηλίαση, θερμοπληξία, υποθερμία, αφυδάτωση, εγκαύματα
- Τσιμπήματα από έντομα και φίδια, αλλεργίες, αναφυλακτικό σοκ και δηλητηριάσεις,
- Παροχή φαρμάκων (π.χ. αντιοφικός ορός).
- Επιληψία σε παιδιά και ενήλικες
- Ηλεκτροπληξία

Αγγλικά ή Γαλλικά (Γ'Εξ.)

(Μάθημα βασικής κατάρτισης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η διδασκαλία των βασικών λειτουργιών της ξένης γλώσσας, η κατανόηση της δομής της και η παρουσίαση των βασικών γραμματικών και συντακτικών φαινομένων της.

Με την ολοκλήρωση του μαθήματος οι καταρτιζόμενοι θα είναι εξοικειωμένοι με την ειδική ορολογία, η οποία σχετίζεται άμεσα με τα διδασκόμενα μαθήματα και με τις απαιτήσεις της ειδικότητάς τους, ώστε να μπορούν να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες της φύλαξης και επικοινωνίας και με τους αλλοδαπούς επισκέπτες των χώρων.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Γραμματική (κλίση και χρόνοι ρημάτων, προθέσεις, χρήση ονομάτων, γραμματικές ιδιαιτερότητες της γλώσσας, κ.λ.π.).
- Συντακτικό (δομή προτάσεων, παθητική φωνή, πλάγιος λόγος, κ.λ.π.).
- Βασικό λεξιλόγιο.

Ορολογία σχετική με:

- Βασικές έννοιες της ιστορίας της τέχνης
- Προστασία Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Συντήρηση έργων τέχνης
- Συστήματα φύλαξης
- Μουσειολογία
- Πρώτες βοήθειες

Φυσική Αγωγή & Αυτοάμυνα (Γ' Εξ.)

(Μάθημα Εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα /εργαστήριο (Θ,Ε,Σ): 0,2,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των καταρτιζομένων με τις βασικές αρχές αυτοάμυνας και η επίτευξη καλής φυσικής κατάστασης, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν έκτακτα περιστατικά κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους.

Με την εφαρμογή τεχνικών αυτοάμυνας και ασκήσεων φυσικής αγωγής σπουδαστής θα μπορεί να:

- Βελτιώνει και διατηρεί με ασκήσεις τη φυσική του κατάσταση.
- Προστατεύει τη σωματική του ακεραιότητα.
- Ακινητοποιεί αντίπαλο.
- Αποκρούει επίθεση.
- Απεγκλωβίζεται με λαβές από αντίπαλο.
- Μπλοκάρει χτυπήματα και λαβές αντιπάλου.
- Γνωρίζει και εφαρμόζει βασικές λαβές αυτοάμυνας (τζούντο, καράτε, πυγμαχία, πάλη, κ.α.).
- Γνωρίζει και φέρει κατάλληλη ενδυμασία για την εφαρμογή των επαγγελματικών του καθηκόντων.
- Γνωρίζει βασικές αρχές πρώτων βοηθειών και είναι σε θέση να τις εφαρμόσει.

Περιεχόμενο του μαθήματος

Φυσική Αγωγή:

- Ορισμός και σκοπός της φυσικής αγωγής.
- Αρχές – μέσα – μέθοδοι – σύστημα – αξίες.
- Αθλητική ορολογία.
- Φυσική κατάσταση: αντοχή, δύναμη, ταχύτητα, ευλυγισία – ευκινησία.
- Επιδεξιότητα.
- Τεχνική και προγραμματισμός φυσικής αγωγής.
- Πρώτες βοήθειες κατά την άσκηση.

Αυτοάμυνα:

- Ορισμός – φιλοσοφία της αυτοάμυνας.
- Πολεμικές τέχνες.
- Αμυντική στάση.
- Τεχνικές αυτοάμυνας.
- Ακινητοποίηση αντιπάλου.
- Τεχνική μοχλών.
- Λαβές.
- Απόκρουση – προστασία της κεφαλής.

Οι καταρτιζόμενοι παράλληλα με τις θεωρητικές γνώσεις που αποκτούν θα εξασκούνται σε ασκήσεις βελτίωσης φυσικής κατάστασης καθώς και σε βασικές τεχνικές αυτοάμυνας.

Δίδεται ιδιαίτερη σημασία στη συμμετοχή καθενός καταρτιζόμενου και στη δοκιμασία του στις πρακτικές εφαρμογές κατά την εξέλιξη του σεναρίου και στην αξιολόγηση – βαθμολόγησή του, με κριτήριο τον τρόπο αντιμετώπισης – αντίδρασης στα εικονικά περιστατικά και ασκήσεις.

Δ' Εξάμηνο – Ώρες- Μαθησιακά Αποτελέσματα – Περιεχόμενο

Ιστορία Τέχνης (Δ' Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Να εξοικειωθούν οι σπουδαστές με τη νεότερη περίοδο της ελληνικής τέχνης από τη μεταβυζαντινή τέχνη, Κρητική Σχολή, Επτανησιακή Σχολή, Σχολή του Μονάχου, Η γενιά του '30 μέχρι και τις ημέρες μας.

Να διακρίνουν τάσεις, χαρακτηριστικά και εκπροσώπους της ζωγραφικής, της γλυπτικής και της αρχιτεκτονικής μέσα στο πλαίσιο της μετάβασης και εξέλιξης της νεοελληνικής τέχνης.

Να γνωρίσουν τις κυριώτερες σύγχρονες εικαστικές τάσεις διεθνώς αλλά και στην Ελλάδα, να τις συγκρίνουν και να μπορούν να ταυτίσουν και να κατατάξουν έργα τέχνης σε αυτές.

Να γνωρίζουν κάποια βασικά βιογραφικά στοιχεία των καλλιτεχνών που ξεχώρισαν και να τα διασυνδέουν με την τέχνη τους και την εποχή τους.

Να διακρίνουν τα κύρια χαρακτηριστικά και τις επιρροές των σύγχρονων ελλήνων καλλιτεχνών.

Περιεχόμενο του μαθήματος

Νεοελληνική Τέχνη:

Ζωγραφική

- Η Κρητική Σχολή(15^{ος}-17^{ος} αι.)χαρακτηριστικά και εκπρόσωποι (Άγγελος Ακοτάντος, Ανδρέας Ρίτζος, Θεοφάνης ο Κρης, Μιχαήλ Δαμασκηνός, Γεώργιος Κλόντζας, Αντρέας Παβίας, Δομήνικος Θεοτοκόπουλος, Εμμανουήλ Λαμπάρδος, Εμμανουήλ Τζάνες, Θεόδωρος Πουλάκης κ.α.)

- Η Επτανησιακή σχολή (17^{ος}-19^{ος} αι.) χαρακτηριστικά και εκπρόσωποι (Παναγιώτης και Νικόλαος Δοξαράς, Ιερώνυμος Πλακωτός, Ιωάννης Κοράης, Νικόλαος Κουτούζης και Νικόλαος Καντούνης, Διονύσιος Καλλυβωκάς, Διονύσιος Τσόκος κ.α.)
- Η Σχολή Καλών Τεχνών στην Ελλάδα (Φίλιππος και Γεώργιος Μαργαρίτης κ.α.)
- Η Ομάδα του Μονάχου, χαρακτηριστικά και εκπρόσωποι (Βρυζάκης, Βολανάκης, Νικηφόρος Λύτρας, Νικόλαος Γύζης, Γεώργιος Ιακωβίδης κ.α.)
- Οι προσωπογράφοι του α΄ μισού του 19ου αιώνα. Πορτρέτα, ηθογραφίες. Ιστορική ζωγραφική. Ακαδημαϊσμός και υπαιθρισμός. Οριενταλισμός (Θεόδωρος Ράλλης).
- Η γενιά του Παρθένου. Η γενιά του '30, Παράδοση και Μοντερνισμός(Μαλέας, Παπαλουκάς, Νίκος Λύτρας κ.α.) Επιδράσεις της βυζαντινής και λαϊκής τέχνης(Κόντογλου, Θεόφιλος).
- Συμβολισμός και σουρεαλισμός (Γουναρόπουλος, Εγγονόπουλος).
- Εξπρεσιονισμός (Μπουζιάνης, Βισώρης)
- Ο κυβισμός (Χατζηκυριάκος-Γκίκας), η αφαίρεση στην ελληνική τέχνη (Τέτσης, Μόραλης, Κοντόπουλος, Σπυρόπουλος κ.α.), σύγχρονη καλλιτεχνική παραγωγή.

Γλυπτική

- Αρχές της νεοελληνικής γλυπτικής. Δυτικοευρωπαϊκές επιδράσεις.
- Η κερκυραϊκή σχολή (Παύλος Προσαλέντης, Δημήτριος Τριβώλης-Πιέρρης, Ιωάννης Καλοσγούρος)
- Τα τηνιακά μαρμαρογλυφεία.
- Το Α΄ Νεκροταφείο Αθηνών.
- Η Γλυπτική στο τέλος του 19^{ου} και αρχές του 20^{ου} αι. Χαλεπάς, Σώχος, Μπονάνος, Φιλιππότης,
- Η εξέλιξη της νεοελληνικής γλυπτικής: η γενιά του μεσοπολέμου(Θωμόπουλος, Δημητριάδης, Λουκάς, Τόμπρος, Απάρτης, Βαγής, Καστριώτης κ.α.) από το μοντέρνο στην αφαίρεση(Καπράλος, Παππάς, Μακρής κ.α.) και η σύγχρονη καλλιτεχνική παραγωγή (Ρόκος, Μελά, Χρύσα, Αρμακόλας, Παπαγιάννης, Βαρώτσος κ.α.)

Αρχιτεκτονική

- Η αρχιτεκτονική από το 1830-1880: νεοκλασικισμός κτήρια και εκπρόσωποι του ρεύματος. Η μετάβαση στον εικοστό αιώνα-εκλεκτικισμός.
- Η αρχιτεκτονική στον ελλαδικό χώρο στον 20ο αιώνα: παραδοσιακή αρχιτεκτονική, λαϊκή αρχιτεκτονική, μοντέρνα αρχιτεκτονική, εμπορική αρχιτεκτονική.

Βασικές Αρχές Φύλαξης Μουσείων, Μνημείων και Αρχαιολογικών Χώρων (Δ΄ Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εισαγωγή των καταρτιζόμενων στα βασικά θέματα που αφορούν στην ασφάλεια των μουσείων και αρχαιολογικών χώρων, όπου θα κληθούν να παράσχουν τις υπηρεσίες τους, κάνοντάς τους ικανούς να αντιμετωπίσουν, αποτελεσματικά, κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους, επικίνδυνες καταστάσεις, ώστε να μην τίθενται σε κίνδυνο η ζωή ή η σωματική ακεραιότητα των ιδίων των επισκεπτών – τουριστών, αλλά και η ασφαλής φύλαξη των χώρων που τους ανατίθενται. Η παροχή σύγχρονων και επιστημονικών γνώσεων, προκειμένου να επιτευχθεί υψηλό επίπεδο ετοιμότητας και εξασφάλιση της απαιτούμενης ικανότητας για ασφαλή, συστηματική, μεθοδική, σύννομη και αποτελεσματική αντιμετώπιση περιστατικών.

Περιεχόμενο του μαθήματος

-Θέματα προσωπικής ασφάλειας και υγιεινής κατά την άσκηση του επαγγέλματος. Ασφάλεια επισκεπτών. Πρόβλεψη για την εξυπηρέτηση ατόμων με αναπηρίες.

-Ασφάλεια κατά τη μεταφορά και τον δανεισμό των εκθεμάτων κ.λ.π.

Ειδικά θέματα ασφάλειας μουσείων, αρχαιολογικών χώρων (περίφραξη, θύρες κ.λπ.).

Εξωτερική περίφραξη χώρων και ζώνες ασφάλειας εξωτερικού χώρου και κτηρίου. Διαχωρισμός ζωνών πρόσβασης προσωπικού / κοινού.

Ειδικά ζητήματα φύλαξης, ασφάλειας και προστασίας ακινήτων μνημείων, ιστορικών κτηρίων, ναών, νεοτέρων διατηρητέων μνημείων, τοπίων κλπ.

Εισαγωγή στις Βασικές Έννοιες Προστασίας της Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Δ'Εξ.)

(Μάθημα Εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι να εξοικειωθούν οι καταρτιζόμενοι με την έννοια και τη σημασία της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Να γνωρίσουν τους κινδύνους που απειλούν αυτήν την κληρονομιά, τους τρόπους προστασίας της και τους φορείς, οργανισμούς, διεθνείς συνθήκες/συμβάσεις/συστάσεις/χάρτες/διακηρύξεις κ.α. που προάγουν αυτό το έργο.

Να αποκτήσουν συνείδηση του ρόλου τους ως φύλακες αυτής της κληρονομιάς, τόσο σε επαγγελματικό όσο και σε προσωπικό επίπεδο.

Περιεχόμενο του μαθήματος

-Ορισμός της πολιτιστικής κληρονομιάς, υλικά, άυλα, κινητά, ακίνητα πολιτιστικά αγαθά, έννοια και αξίες των μνημείων, κίνδυνοι που απειλούν την πολιτιστική κληρονομιά και τρόποι προστασίας της.

-Φορείς που ασχολούνται με την προστασία και διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς(UNESCO, ICOM, ICOMOS κ.λ.π.). Φορείς προστασίας και διαχείρισης των βιομηχανικών μνημείων στην Ελλάδα. Ταμείο Αρχαιολογικών Πόρων(ΤΑΠ) και διοικητικός φορέας στον οποίο υπάγεται.

-Η Διεθνής Σύμβαση στο Παρίσι του 1972, για την προστασία της πολιτιστικής και φυσικής κληρονομιάς, τι συμπεριλαμβάνεται στον όρο, σημασία της έννοιας για άτομα, κράτη, λαούς, διακρατικά, διεθνώς και παγκοσμίως.

-Κατάλογος Μνημείων Παγκόσμιας Κληρονομιάς με παγκόσμια αξία της UNESCO, προϋποθέσεις και διαδικασία ένταξης, ελληνικά μνημεία που έχουν ενταχθεί στον κατάλογο και μνημεία που βρίσκονται υπό ένταξη.

-Διεθνείς Συνθήκες για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, έννοια των όρων αρχαιολογική κληρονομιά, υποβρύχια πολιτιστική κληρονομιά, πολιτιστικός τουρισμός, αρχαιολογική ανασκαφή, καταστροφή αρχαιολογικού χώρου, όπως διατυπώθηκαν σε διεθνείς συνθήκες. Κίνδυνοι και τρόποι προστασίας των εναλίων αρχαιοτήτων.

-Σύμβαση της Χάγης 1954 για προστασία πολιτιστικής κληρονομιάς σε περίπτωση ένοπλης σύγκρουσης (π.χ. πόλεμος στη Γιουγκοσλαβία). Τα προληπτικά μέτρα προστασίας σε περίπτωση ένοπλης σύγκρουσης και τα μέτρα προστασίας κατά τη διάρκειά της σύμφωνα με την UNESCO.

-Παρουσίαση του Χάρτη Κινδύνων της Πολιτιστικής Κληρονομιάς που εφαρμόζεται στην Ευρώπη.

-Οι κίνδυνοι και οι καταστροφές της πολιτιστικής κληρονομιάς στη Γιουγκοσλαβία, Ιράκ, Αφγανιστάν, Λιβύη, Αίγυπτο, Συρία κ.α. Τα μέτρα προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς σε περιοχή υπό κατάληψη σύμφωνα με την UNESCO, η περίπτωση της κατεχόμενης Κύπρου.

-Η διατήρηση της υλικής πολιτιστικής κληρονομιάς στην Ελλάδα, ιστορική αναδρομή. Τα προβλήματα που αντιμετώπισαν οι αρμόδιοι φορείς στην προστασία και στην αποκατάσταση των εκθεμάτων των ελληνικών μουσείων κατά τη διάρκεια και μετά το τέλος του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

-Παράνομη διακίνηση έργων τέχνης, αρχαιοκαπηλία και λαθρανασκαφές, παραδείγματα από την Ελλάδα και το εξωτερικό.

-Περιπτώσεις διεκδίκησης και επαναπατρισμού έργων τέχνης που είχαν παράνομα εξαχθεί από τη χώρα προέλευσής τους-το παράδειγμα των μαρμάρων του Παρθενώνα, οι στόχοι της ελληνικής διεκδίκησης και επιστροφής του «θησαυρού» των Αηδονιών, αναφορά στο λεγόμενο «θησαυρό του Πριάμου».

-Αιτήματα διεκδίκησης των μαρμάρων του Παρθενώνα που βρίσκονται στο Βρετανικό Μουσείο από την ίδρυση του ελληνικού κράτους ως σήμερα. Τα επιχειρήματα του Βρετανικού Μουσείου στο αίτημα της ελληνικής πολιτείας για την επιστροφή των μαρμάρων του Παρθενώνα. Ανάλυση των όρων πολιτιστικός διεθνισμός και εθνικισμός.

Αντιμέτωπιση Εκτάκτων Περιστατικών (Δ' Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 3 ώρες/εβδομάδα/Μικτό (2 ώρα Θεωρία, 1 ώρα Εργαστήριο)

(Θ,Ε,Σ): 2,1,3

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των καταρτιζομένων με την έννοια της πρόληψης και αντιμετώπισης έκτακτων περιστατικών, και η ανάπτυξη της ικανότητάς τους να δρουν άμεσα και αποτελεσματικά για την προστασία του ιδρύματος στο οποίο εργάζονται, των συλλογών που φυλάσσουν και των επισκεπτών του μουσείου.

Περιεχόμενο του μαθήματος

1. Μέτρα παθητικής προστασίας για την ασφάλεια από πυρκαγιά, πλημμύρα, σεισμό και άλλες φυσικές καταστροφές.
2. Εγκαταστάσεις και συστήματα ενεργητικής πυροπροστασίας, ασφάλειας από παραβίαση και αυτοματοποιημένης εποπτείας in situ (BMS) και εξ' αποστάσεως μέσω ηλεκτρονικών συστημάτων. Προηγμένα συστήματα πυρασφάλειας αποκλειστικά για μουσειακές συλλογές και μνημεία.
3. Πλημμύρα: Καταστροφές που προκαλούνται, Ανάπτυξη στρατηγικής αντιμετώπισης του φαινομένου, Μείωση κινδύνου, Σχεδιασμός αντίδρασης, Τεχνικές και στρατηγικές παράμετροι, Τεχνικά έργα υποδομής για την αντιμετώπιση της πλημμύρας, Αντίδραση και Αντιμέτωπιση, Μετά το συμβάν.

4. Σεισμός: Καταστροφές που προκαλούνται, Ανάπτυξη στρατηγικής αντιμετώπισης του φαινομένου, σεισμού, Μείωση κινδύνου, Σχεδιασμός αντίδρασης, Τεχνικές και στρατηγικές παράμετροι, Αντίδραση και Αντιμετώπιση, Μετά το συμβάν.
5. Ένοπλη συμπλοκή: Καταστροφές που προκαλούνται, Ανάπτυξη στρατηγικής αντιμετώπισης του φαινομένου, Μείωση κινδύνου, Σχεδιασμός αντίδρασης, Τεχνικές και στρατηγικές παράμετροι, Αντίδραση και Αντιμετώπιση, Μετά το συμβάν.
6. Άλλοι κίνδυνοι: Απρόσμενες καιρικές συνθήκες, Ανθρώπινοι παράγοντες (π.χ. βανδαλισμός, κλοπή, βόμβα κ.ά.): Καταστροφές που προκαλούνται, Ανάπτυξη στρατηγικής αντιμετώπισης του φαινομένου, Μείωση κινδύνου, Σχεδιασμός αντίδρασης, Τεχνικές και στρατηγικές παράμετροι, Αντίδραση και Αντιμετώπιση, Μετά το συμβάν.
7. Ειδικά θέματα αντιμετώπισης περιστατικών Πολιτικής Προστασίας (της ανθρώπινης ζωής) σε συνεργασία με τις Ομάδες Πολιτικής Σχεδίασης Εκτάκτου Ανάγκης (ΠΣΕΑ) σε περίπτωση ένοπλης σύρραξης και κρίσιμου περιστατικού απειλής.
8. Πρόγραμμα εκπαίδευσης προσωπικού σε περιστατικά πρώτων βοηθειών, πυροπροστασίας και ασκήσεων προσομοίωσης σεισμού, εκκένωσης κτηρίου κλπ.

Τα θεωρητικά μαθήματα συνδυάζονται με εργαστήρια διάρκειας 1 ώρας εβδομαδιαίως, κατά την οποία οι εκπαιδευόμενοι έχουν την ευκαιρία να πραγματοποιήσουν ασκήσεις στα παραπάνω αντικείμενα.

Στοιχεία Νομοθεσίας για την Προστασία της Φυσικής και Πολιτιστικής Κληρονομιάς (Δ' Εξ.)
(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 2,0,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι οι καταρτιζόμενοι να γνωρίζουν τις έννοιες και την προστασία των πολιτιστικών αγαθών, καθώς και τη βασική διάκρισή τους σε αρχαία, βυζαντινά-μεσαιωνικά έργα τέχνης και έργα τέχνης μεταγενέστερα του 1830. Επίσης θα μπορούν να γνωρίζουν με βάση τη νομοθεσία, πώς δύνανται να ενεργήσουν σε περίπτωση εκδηλωμένης απειλής σε βάρος προσώπων και πολιτιστικών αγαθών και προσώπων που βρίσκονται στο μουσείο και τον αρχαιολογικό χώρο κατά την εκδήλωση του κινδύνου.

Περιεχόμενο του μαθήματος

1. Πολιτιστικά Αγαθά (Ν. 1103/80)

Έννοια. Κατηγορίες. Προστασία έναντι παρανόμου εισαγωγής, εξαγωγής και μεταβιβάσεως κυριότητας,

Προστασία εν περιπτώσει ενόπλου συρράξεως (Ν. 114/81).

2. Παγκόσμια Πολιτιστική και Φυσική Κληρονομιά (Ν. 1126/81).

Έννοιες. Προστασία.

3. Αρχαιολογική Κληρονομιά (Ν. 1127/81)

Έννοια. Αρχαιολογικά αντικείμενα. Σπήλαια (απόφ. ΥΠΠΕ 34593/1108/1983). Προστασία.

4. Διάκριση πολιτιστικών αγαθών βάσει χρονολογίας

Αρχαία (μέχρι 1453 μ.Χ.)

Βυζαντινά – Μεσαιωνικά (μέχρι 1830 μ.Χ.)

Μεταγενέστερα του 1830 μ.Χ.

4α. Νόμος περί Αρχαιοτήτων (Ν. 5351/32)

Έννοια αρχαίων. Εύρεση αρχαίων, υποχρέωση δήλωσης, συνέπειες. Ανασκαφές (νόμιμες – παράνομες). Προστασία.

4β. Προστασία των Βυζαντινών και Μεσαιωνικών έργων τέχνης.

4γ. Προστασία έργων τέχνης μεταγενεστέρων του 1830 (Ν. 1469/50).

4δ. Εκκλησιαστικά πράγματα (άρθ. 45 Ν.590/77).

Έννοια. Προστασία.

Αρχαιολογικός Νόμος 3028/2002

Ποινικός Κώδικας Άρθρο **22** και Άρθρο **25** (περί Άμυνας και Κατάστασης Ανάγκης, ως λόγων εξάλειψης του αξιόποινου)

Κώδικας Ποινικής Δικονομίας Άρθρα **242, 275, 279** (περί αυτοφώρου εγκλήματος κλπ)

Κώδικες Επαγγελματικής Συμπεριφοράς (Δ' Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 1 ώρα/εβδομάδα/ θεωρία (Θ,Ε,Σ): 1,0,1

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των καταρτιζομένων με τους κώδικες επαγγελματικής συμπεριφοράς που ισχύουν για το επάγγελμά τους με βάση τα εθνικά και διεθνή δεδομένα. Αυτά αφορούν τόσο σε θέματα συμπεριφοράς προς τους επισκέπτες του μουσείου και του αρχαιολογικού χώρου, όσο και σε θέματα προστασίας του υλικού υπό τη φύλαξή τους.

Περιεχόμενο του μαθήματος

1. Εθνικοί και διεθνείς κώδικες επαγγελματικής συμπεριφοράς και δεοντολογίας για τους εργαζομένους στα μουσεία (π.χ. κώδικας του ICOM)

2. Ποινικές διατάξεις σχετικές με τα πολιτιστικά αγαθά.

Διακεκριμένη κλοπή (374 Π.Κ.)

Διακεκριμένη φθορά ξένης ιδιοκτησίας (382 Π.Κ.)

Δόλια αποφυγή πληρωμής εισιτηρίου (391 Π.Κ.) - αντικατάστασή του από το Ν.3920/2011, ΦΕΚ Α 33/3.3.2011, παρ.1 άρθρου 17.

Ηλεκτρονικά Συστήματα Ασφαλείας (Δ' Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 3 ώρες /εβδομάδα/ Μικτό (2 ώρες θεωρία, 1 ώρα εργαστήριο)(Θ,Ε,Σ) 2,1,3

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός είναι η εξοικείωση των καταρτιζόμενων με τα ηλεκτρονικά συστήματα προστασίας από κλοπή και η εκπαίδευσή τους, ώστε να είναι σε θέση να χειριστούν συστήματα ασφαλείας και να συμβάλλουν στη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς τους.

Περιεχόμενο του μαθήματος

ΘΕΩΡΙΑ:

- Εισαγωγή στα ηλεκτρονικά συστήματα ασφαλείας

Κλοπής

Φωτιάς

Μικροκλίματος

- Συστήματα προστασίας από κλοπή:

συμβατικά συστήματα

διευθυνσιοδοτημένα συστήματα

ενσύρματα συστήματα

ασύρματα συστήματα

- Τρόποι φύλαξης:

μαγνητικές επαφές

αντικραδασμικά

κουρτίνες, κ.λ.π.

Καρταναγνώστες

Κλειστό κύκλωμα τηλεόρασης (C.C.T.V.)

Ανθρώπινο δυναμικό

- Τεχνικοοικονομική μελέτη συστημάτων ασφαλείας
- Αντιμετώπιση εμπλοκών στη λειτουργία των συστημάτων

Αντιμετώπιση αναίτιων συναγερμών (false alarm).

Επισκευές και συντήρηση των συστημάτων.

Οι καταρτιζόμενοι θα εξασκηθούν στο χειρισμό των βασικών συστημάτων ασφαλείας με τη χρήση ενός φορητού πίνακα ασφαλείας, ενός χειριστηρίου και των ανάλογων τερματικών (ανιχνευτές κίνησης, μαγνητικές επαφές, κ.λ.π.). Προτείνονται επισκέψεις σε χώρους μουσείων με ηλεκτρονικά συστήματα ασφαλείας για την επιτόπου εξάσκηση των καταρτιζόμενων.

Αγγλικά ή Γαλλικά (Δ' Εξ.)

(Μάθημα Βασικής Κατάρτισης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 3 ώρες/εβδομάδα/θεωρία (Θ,Ε,Σ): 3,0,3

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η διδασκαλία των βασικών λειτουργιών της ξένης γλώσσας, η κατανόηση της δομής της και η παρουσίαση των βασικών γραμματικών και συντακτικών φαινομένων της.

Η εξοικείωση των καταρτιζομένων με την ειδική ορολογία, η οποία σχετίζεται άμεσα με τα διδασκόμενα μαθήματα και με τις απαιτήσεις της ειδικότητάς τους, ώστε να μπορούν να αντεπεξέλθουν στις ανάγκες της φύλαξης και επικοινωνίας και με τους αλλοδαπούς επισκέπτες των χώρων.

Περιεχόμενο του μαθήματος

- Γραμματική (κλίση και χρόνοι ρημάτων, προθέσεις, χρήση ονομάτων, γραμματικές ιδιαιτερότητες της γλώσσας, κ.λ.π.).
- Συντακτικό (δομή προτάσεων, παθητική φωνή, πλάγιος λόγος, κ.λ.π.).
- Βασικό λεξιλόγιο.

Ορολογία σχετική με:

- Βασικές έννοιες της ιστορίας της τέχνης
- Προστασία Πολιτιστικής Κληρονομιάς
- Συντήρηση έργων τέχνης
- Συστήματα φύλαξης
- Μουσειολογία
- Πρώτες βοήθειες

Φυσική Αγωγή & Αυτοάμυνα (Δ' Εξ.)

(Μάθημα εξειδίκευσης)

Ώρες μαθήματος/εβδομάδα: 2 ώρες/εβδομάδα /εργαστήριο (Θ,Ε,Σ): 0,2,2

Σκοπός –Μαθησιακά Αποτελέσματα

Σκοπός του μαθήματος είναι η εξοικείωση των καταρτιζομένων με τις βασικές αρχές αυτοάμυνας και η επίτευξη καλής φυσικής κατάστασης, ώστε να είναι σε θέση να αντιμετωπίσουν έκτακτα περιστατικά κατά τη διάρκεια άσκησης των καθηκόντων τους.

Με την εφαρμογή τεχνικών αυτοάμυνας και ασκήσεων φυσικής αγωγής σπουδαστής θα μπορεί να:

- Βελτιώνει και διατηρεί με ασκήσεις τη φυσική του κατάσταση.
- Προστατεύει τη σωματική του ακεραιότητα.
- Ακινητοποιεί αντίπαλο.
- Αποκρούει επίθεση.
- Απεγκλωβίζεται με λαβές από αντίπαλο.
- Μπλοκάρει χτυπήματα και λαβές αντιπάλου.
- Γνωρίζει και εφαρμόζει βασικές λαβές αυτοάμυνας (τζούντο, καράτε, πυγμαχία, πάλη, κ.α.).
- Γνωρίζει και φέρει κατάλληλη ενδυμασία για την εφαρμογή των επαγγελματικών του καθηκόντων.
- Γνωρίζει βασικές αρχές πρώτων βοηθειών και είναι σε θέση να τις εφαρμόσει.

Περιεχόμενο του μαθήματος

Φυσική Αγωγή:

- Ορισμός και σκοπός της φυσικής αγωγής.
- Αρχές – μέσα – μέθοδοι – σύστημα – αξίες.

- Αθλητική ορολογία.
- Φυσική κατάσταση: αντοχή, δύναμη, ταχύτητα, ευλυγισία – ευκινησία.
- Επιδεξιότητα.
- Τεχνική και προγραμματισμός φυσικής αγωγής.
- Πρώτες βοήθειες κατά την άσκηση.

Αυτοάμυνα:

- Ορισμός – φιλοσοφία της αυτοάμυνας.
- Πολεμικές τέχνες.
- Αμυντική στάση.
- Τεχνικές αυτοάμυνας.
- Ακινητοποίηση αντιπάλου.
- Τεχνική μοχλών.
- Λαβές.
- Απόκρουση – προστασία της κεφαλής.

Οι καταρτιζόμενοι παράλληλα με τις θεωρητικές γνώσεις που αποκτούν θα εξασκούνται σε ασκήσεις βελτίωσης φυσικής κατάστασης καθώς και σε βασικές τεχνικές αυτοάμυνας.

Δίδεται ιδιαίτερη σημασία στη συμμετοχή καθενός καταρτιζόμενου και στη δοκιμασία του στις πρακτικές εφαρμογές κατά την εξέλιξη του σεναρίου και στην αξιολόγηση – βαθμολόγησή του, με κριτήριο τον τρόπο αντιμετώπισης – αντίδρασης στα εικονικά περιστατικά και ασκήσεις.

Πρακτική Άσκηση ή Μαθητεία

1. Η εξαμηνιαία Πρακτική Άσκηση ή η Μαθητεία σε χώρους εργασίας, διάρκειας 960 ωρών, είναι υποχρεωτική για τους σπουδαστές των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την απόκτηση Βεβαίωσης Επαγγελματικής Κατάρτισης. Μέσω της Πρακτικής Άσκησης ή της Μαθητείας, οι καταρτιζόμενοι των Ι.Ε.Κ. ενισχύουν τις γνώσεις και τις δεξιότητες τους και αποκτούν επαγγελματική εμπειρία σε συναφείς με την κατάρτιση τους κλάδους, σε θέσεις που προσφέρονται από φορείς και επιχειρήσεις του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Η Πρακτική Άσκηση ή η Μαθητεία σε δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς είναι δυνατόν να χρηματοδοτείται από εθνικούς ή/και κοινοτικούς πόρους, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις.

2. Οι σπουδαστές των Ι.Ε.Κ. που έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 120 ημερομίσθια στην ειδικότητα που εγγράφονται, απαλλάσσονται, εφόσον το επιθυμούν, με υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 από την υποχρέωση φοίτησης του εξαμήνου Πρακτικής Άσκησης και τους απονέμεται η Βεβαίωση Επαγγελματικής Κατάρτισης με την ολοκλήρωση των τεσσάρων εξαμήνων της θεωρητικής και της εργαστηριακής κατάρτισης. Οι σπουδαστές των Ι.Ε.Κ. που έχουν συμπληρώσει τουλάχιστον 40 ημερομίσθια στην ειδικότητα που εγγράφονται, προσμετρούνται αυτά στον χρόνο της Πρακτικής Άσκησης, εφόσον το επιθυμούν, με υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986.

Η Πρακτική Άσκηση, είναι συνολικής διάρκειας 960 ωρών. Η Πρακτική Άσκηση μπορεί να πραγματοποιείται μετά την ολοκλήρωση των δύο πρώτων εξαμήνων.

Οι σπουδαστές Ι.Ε.Κ. δύνανται να πραγματοποιούν την Πρακτική Άσκηση σε φυσικά πρόσωπα, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ. και δημόσιες υπηρεσίες σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 5 του άρθρου 23 του ν. 4186/2013 (Α' 193), όπως ισχύει, με ευθύνη του Ι.Ε.Κ. στο οποίο φοιτούν. Η περίοδος της πρακτικής άσκησης μπορεί να είναι συνεχιζόμενη ή τμηματική.

Η εποπτεία, ο συντονισμός, η διασφάλιση της ποιότητας και η αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης πραγματοποιούνται με ευθύνη του Διευθυντή του Ι.Ε.Κ. ή άλλου οριζόμενου από αυτόν προσώπου ως Συντονιστή Πρακτικής Άσκησης. Ο Συντονιστής Π.Α. είναι αρμόδιος για την παρακολούθηση της παρουσίας του καταρτιζόμενου, τη διασφάλιση της ποιότητας του περιβάλλοντος εργασίας του, τον επιτόπιο έλεγχο της επιχείρησης και την τήρηση ατομικού φακέλου πρακτικής άσκησης με τις σχετικές μηνιαίες εκθέσεις προόδου.

Η Πρακτική Άσκηση, τόσο στους ιδιωτικούς, όσο και στους φορείς του Δημοσίου, είναι δυνατόν να χρηματοδοτείται από εθνικούς ή/και κοινοτικούς πόρους, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις (Υ.Α. Κ1/54877/31-3-2017/ΦΕΚ 1245 Α').

3. Η Μαθητεία στα Ι.Ε.Κ., η οποία ορίζεται ως «Πρόγραμμα Μαθητείας Ι.Ε.Κ.» αποτελείται από δύο τμήματα: «Πρόγραμμα Μαθητείας στο Ι.Ε.Κ.» και «Πρόγραμμα Μαθητείας στον χώρο εργασίας». Στο Πρόγραμμα Μαθητείας Ι.Ε.Κ. εγγράφονται οι απόφοιτοι του 4ου εξαμήνου φοίτησης, εφόσον δεν έχουν πραγματοποιήσει πρακτική άσκηση.

Η συνολική διάρκεια του Προγράμματος Μαθητείας Ι.Ε.Κ. είναι 960 ώρες και επιμερίζεται σε 192 ώρες κατάρτισης στο Ι.Ε.Κ., και 768 ώρες μαθητείας στον χώρο εργασίας.

Το «Πρόγραμμα Μαθητείας Ι.Ε.Κ.» υλοποιείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κανονισμού Λειτουργίας των Ι.Ε.Κ., όπως κάθε φορά ισχύει.

4. Η παρακολούθηση της υλοποίησης του Προγράμματος Μαθητείας στον χώρο εργασίας και η ευθύνη συντονισμού για την εφαρμογή του Προγράμματος Μαθητείας, ανήκει στο οικείο Ι.Ε.Κ. Η αξιολόγηση του Προγράμματος Μαθητείας Ι.Ε.Κ. αφορά την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων μάθησης των μαθητευομένων και πραγματοποιείται στο Ι.Ε.Κ. και στον χώρο εργασίας

5. Στην ειδικότητα « **Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων**» ο πρακτικά ασκούμενος σε μουσεία και αρχαιολογικούς χώρους πρέπει να αποκτήσει και να καλλιεργήσει εκείνες τις γνώσεις - δεξιότητες και ικανότητες που απαιτούνται από το εργασιακό προφίλ επαγγελματικών ικανοτήτων της ειδικότητας και πιο συγκεκριμένα να καταστεί ικανός να:

Γνώσεις

- Γνωρίζει τους βασικούς τρόπους φύλαξης μνημείων, μουσείων και αρχαιολογικών χώρων.
- Αναγνωρίζει τις ιδιαιτερότητες και τα κύρια χαρακτηριστικά των μνημείων σημαντικών αρχαιολογικών χώρων και των εκθεμάτων μουσείων.
- Διακρίνει τις βασικές αρχές της προληπτικής συντήρησης μνημείων και εκθεμάτων.

Δεξιότητες

- Εφαρμόζει τις αρχές και πρακτικές της μουσειολογικής θεωρίας και πράξης.
- Υποδέχεται, επικοινωνεί, εξυπηρετεί, ελέγχει, ενημερώνει, κατευθύνει, προσανατολίζει κατάλληλα τους επισκέπτες μουσείων και αρχαιολογικών χώρων.
- Διαχειριστεί και να ευαισθητοποιηθεί απέναντι σε ειδικές κατηγορίες κοινού, όπως τα άτομα με αναπηρίες κ.α.
- Εκτιμά τυχόν καταστάσεις κινδύνου που μπορεί να αντιμετωπίσουν μνημεία και εκθέματα, προκρίνει τις σωστές μεθόδους και επιλέγει τους κατάλληλους τρόπους αντιμετώπισης των καταστάσεων.
- Αντεπεξέλθει σε έκτακτα περιστατικά μετά από πιθανή συμμετοχή σε ασκήσεις ετοιμότητας για την αντιμετώπιση φυσικών ή ανθρωπογενών κινδύνων.

Ικανότητες

- Αναπτύσσει κριτική ικανότητα, ώστε να μπορεί να προβεί στις κατάλληλες επιλογές φύλαξης ανάλογα με τις περιστάσεις.
- Συνειδητοποιήσει την ανάγκη συνεχούς ανανέωσης και εμπλουτισμού γνώσεων, δεξιοτήτων, ικανοτήτων και διεύρυνσης στάσεων για την εξέλιξή τους ως ατόμου αλλά και ως επαγγελματία.
- Εργάζεται στο πλαίσιο της επαγγελματικής δεοντολογίας, με επάρκεια, υπευθυνότητα, ευσυνειδησία και αυτάρκεια.
- Συνειδητοποιεί τη δική του συμβολή στη διατήρηση και συνέχεια της πολιτιστικής κληρονομιάς.
- Λειτουργεί ως φύλακας και μερικώς διαχειριστής των πολιτιστικών αγαθών και προωθεί μία θετική εικόνα του ελληνικού πολιτισμού διαχρονικά.

7. Μέθοδοι Διδασκαλίας, Μέσα Διδασκαλίας, Εξοπλισμός, Εκπαιδευτικό Υλικό

Μέθοδοι Διδασκαλίας

Εφαρμόζονται όλες οι γνωστές μέθοδοι διδασκαλίας.

Ιδιαίτερη βαρύτητα δίνεται στην εφαρμογή των συμμετοχικών εκπαιδευτικών μεθόδων και των ενεργητικών εκπαιδευτικών τεχνικών σύμφωνα με τις αρχές της εκπαίδευσης ενηλίκων κατά την διδακτική προσέγγιση των καταρτιζομένων από τους εκπαιδευτές.

Επίσης στα πλαίσια της κατάρτισης δύναται να πραγματοποιούνται:

Διαλέξεις από ειδικευμένους επαγγελματίες του κλάδου, εκπαιδευτικές επισκέψεις σε επιχειρήσεις και θεματικές εκθέσεις.

Εξοπλισμός – Μέσα διδασκαλίας

Τα εποπτικά μέσα διδασκαλίας για τα θεωρητικά μαθήματα συνίστανται στα ακόλουθα:

- Πίνακας κιμωλίας ή μαρκαδόρου, ιδανικά διαδραστικός πίνακας.
- Βιντεοπροβολέας (Projector) (Τεχνολογία Προβολής: LCD / LED, Αντίθεση: 2000:1, Φωτεινότητα: 2500 Ansi Lumens).

Εκπαιδευτικό υλικό

Το εκπαιδευτικό υλικό αποτελείται από σημειώσεις, συγγράμματα εκπαιδευτών και προτεινόμενη βιβλιογραφία ανά μάθημα κατάρτισης.

8. Προδιαγραφές Εργαστηρίων & Εργαστηριακός Εξοπλισμός

Για τη σωστή λειτουργία της ειδικότητας απαιτούνται τα παρακάτω (κατάλογος ενδεικτικός, ενδέχεται να προταθεί και άλλος εξοπλισμός από τους συντάκτες των τεχνικών εγχειριδίων ή τους εκπαιδευτές).

Για **όλα** τα μαθήματα απαιτούνται:

- ◆ Βιντεοπροβολέας,
- ◆ Οθόνη προβολής,
- ◆ Φορητός Η/Υ (laptop),

Για το μάθημα "**Ηλεκτρονικά Συστήματα Ασφαλείας**" απαιτείται η χρήση ενός φορητού πίνακα ασφαλείας, ενός χειριστηρίου και των ανάλογων τερματικών (ανιχνευτές κίνησης, μαγνητικές επαφές, κ.λπ.).

Για το μάθημα "**Υγιεινή - Πρώτες Βοήθειες**" απαιτούνται:

- ◆ Πλήρες σετ Πρώτων Βοηθειών,
- ◆ Γάντια latex μιας χρήσεως,
- ◆ Εκπαιδευτικό Πρόπλασμα ΚΑΡΠΑ Ενήλικα και Παιδιού,
- ◆ Στρώματα για την εξάσκηση των καταρτιζόμενων στις Πρώτες Βοήθειες,
- ◆ Απομυζητήρα δηγμάτων (π.χ δάγκωμα φιδιού).

Για το μάθημα "**Διαχείριση Συλλογών - Χειρισμός και Μεταφορά Έργων Τέχνης**" απαιτούνται:

- ◆ Υλικά συσκευασίας και αποθήκευσης: σακούλες, κουτιά (διαφόρων μεγεθών), χάρτινα και πλαστικά κιβώτια, καρτέλες χάρτινες, ξύλινες και πλαστικές, σπάγκος, σκοινιά, αυτοκόλλητες ταινίες (απλές και διπλής όψης), μετροταινία, ανεξίτηλοι μαρκαδόροι, διογκωμένη πολυστερίνη λευκή, ρολό πολυαιθυλενίου, γαριδάκι συσκευασίας, διαφανής μεμβράνη επικάλυψης.
- ◆ Εργαλεία κοπής (κοπίδια, ψαλίδια, χάρακες, επιφάνεια κοπής).

9. Οδηγίες για τις εξετάσεις Προόδου και Τελικές Εξετάσεις

Αναφορικά με τις εξετάσεις προόδου και τις τελικές εξετάσεις των καταρτιζομένων ισχύουν τα όσα ορίζονται στα άρθρα 18-21 του Κανονισμού Λειτουργίας των ΙΕΚ (ΦΕΚ 1807/2.7.2014). Συνοπτικά ισχύουν τα εξής:

Η αξιολόγηση των γνώσεων, ικανοτήτων και δεξιοτήτων των καταρτιζομένων ανά μάθημα περιλαμβάνει σε κάθε περίπτωση :

A. Εξέταση προόδου,

B. Τελική εξέταση ή και

Γ. Αξιολόγηση συμμετοχής σε εργασίες ομαδικές και ατομικές, οι οποίες δύνανται να αντικαθιστούν εξέταση έως και το 40% του πλήθους των συνολικών μαθημάτων εκάστου εξαμήνου.

Αναφορικά με τις εξετάσεις προόδου σε όλα τα μαθήματα κάθε εξαμήνου κατάρτισης πραγματοποιείται τουλάχιστον μια εξέταση προόδου, ανά μάθημα, προ της συμπλήρωσης του 70% των ωρών κατάρτισης του εξαμήνου, με εξεταζόμενα θέματα που ορίζονται από τον εκπαιδευτή και βαθμολογούνται από αυτόν.

Αναφορικά με τις τελικές εξετάσεις κάθε εξαμήνου στο τέλος κάθε εξαμήνου πραγματοποιούνται οι τελικές εξετάσεις κάθε μαθήματος. Τα θέματα των τελικών εξετάσεων ορίζονται από τον εκπαιδευτή και βαθμολογούνται από αυτόν και η διάρκεια κάθε εξέτασης είναι δύο (2) ώρες εκτός από τα εργαστήρια.

Η τελική βαθμολογία (τ. Β) του μαθήματος διαμορφώνεται κατά 60% από το βαθμό της γραπτής τελικής εξαμηνιαίας εξέτασης και κατά 40% από το μέσο όρο του βαθμού προόδου (B.Π.), στρογγυλοποιούμενος στον πλησιέστερο ακέραιο αριθμό.

10. Οδηγίες για τις Εξετάσεις Πιστοποίησης

Ο απόφοιτος της ειδικότητας «**Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων**» μετά την επιτυχή ολοκλήρωση της κατάρτισής του στο Ι.Ε.Κ. συμμετέχει στις εξετάσεις πιστοποίησης αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης που διενεργεί ο Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. σύμφωνα με τις διατάξεις της αριθμ. 2944/2014 Κ.Υ.Α. «Σύστημα Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.)» (Φ.Ε.Κ. Β'1098/2014), όπως τροποποιήθηκε και εκάστοτε ισχύει, η οποία εκδόθηκε δυνάμει της διάταξης του άρθρου 25 του Ν. 4186/2013.

Η Πιστοποίηση της Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων Ι.Ε.Κ. βασίζεται σε εξετάσεις Θεωρητικού και Πρακτικού Μέρους .Δίπλωμα Επαγγελματικής Ειδικότητας Εκπαίδευσης και Κατάρτισης επιπέδου 5 στην ειδικότητα «**Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων**» δικαιούται όποιος ολοκληρώσει επιτυχώς και τα δύο μέρη των εξετάσεων.

Νομοθεσία.

1. Ν. 4186/2013 «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. Α' 193/17-9-2013), όπως εκάστοτε ισχύει.
2. Αριθμ. 2944/2014 Κ.Υ.Α. «Σύστημα Πιστοποίησης Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης των αποφοίτων των Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και των Σχολών Επαγγελματικής Κατάρτισης (Σ.Ε.Κ.)» (Φ.Ε.Κ. Β'1098/2014), όπως εκάστοτε ισχύει.
3. Οδηγία 2005/36/ΕΚ.

11. Υγιεινή και Ασφάλεια κατά τη διάρκεια της Κατάρτισης

Για την υγιεινή και ασφάλεια των καταρτιζομένων τηρούνται όλες οι προβλεπόμενες διατάξεις. Για την κατάρτιση σε εργαστηριακούς χώρους και σε επιχειρήσεις, τηρούνται οι προϋποθέσεις και οι προδιαγραφές για την ασφάλεια και την υγιεινή στην ειδικότητα και το επάγγελμα. Σε κάθε περίπτωση τόσο για την κατάρτιση στο ΙΕΚ, σε επιχειρήσεις και εργαστηριακούς χώρους όσο και για την πρακτική άσκηση ή τη μαθητεία πέραν της τήρησης των κανόνων ασφαλείας στην ειδικότητα και το επάγγελμα, τηρούνται οι κανόνες ασφαλείας και υγιεινής όπως προβλέπονται ιδίως από :

- τον κώδικα νόμων για την υγεία και την ασφάλεια των εργαζομένων (βλ.Ν.3850/2010, όπως ισχύει),
- τις διατάξεις του κτιριοδομικού κανονισμού (βλ. 3046/304/89-ΦΕΚ 59/Δ/3-02-89) όπως ισχύει.
- τον κανονισμό λειτουργίας των εργαστηριακών κέντρων (ΦΕΚ 1318 Β'/2015)
- το αρ.2 της υπ. αριθμ. 139931/Κ1 ΚΥΑ «Πρακτική Άσκηση ή Μαθητεία καταρτιζομένων ΙΕΚ» (ΦΕΚ 1953 Β'/2015),
- το υπ. αριθμ. /Κ1/146931/18/09/2015 έγγραφο του ΓΓΔΒΜΝΓ με θέμα «Πρακτική άσκηση καταρτιζομένων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.)»
- την παρ.8 του αρ.17 του Ν.4186/2013 «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις.» (ΦΕΚ 193 Α') όπως ισχύει.

12. Προσόντα Εκπαιδευτών

Ως εκπαιδευτής ενηλίκων ορίζεται ο επαγγελματίας ο οποίος διαθέτει τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα για την άσκηση του επαγγέλματός του και την απαιτούμενη πιστοποιημένη εκπαιδευτική επάρκεια για τη γενική εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση στο πλαίσιο της Διά Βίου Μάθησης, όπως προσδιορίζεται σχετικά στο εκάστοτε ισχύον πιστοποιημένο Επαγγελματικό Περίγραμμα Εκπαιδευτή.

Η επάρκεια, η διαρκής ανανέωση και η επικαιροποίηση των προσόντων των εκπαιδευτών όπως και η χρήση των κατάλληλων εκπαιδευτικών μεθόδων και εργαλείων, συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών εκπαίδευσης ενηλίκων, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για τη διασφάλιση της υψηλής ποιότητας της παρεχόμενης κατάρτισης. Για το λόγο αυτό, τα προγράμματα σπουδών περιλαμβάνουν σαφείς κατευθύνσεις αναφορικά με τα προσόντα των εκπαιδευτών ανά μάθημα και με τα απαιτούμενα εκπαιδευτικά μέσα, μεθοδολογίες και εργαλεία.

Τα απαιτούμενα προσόντα των εκπαιδευτών ανά μάθημα στην ειδικότητα «**Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων**» έχουν ως ακολούθως:

1. **Αγγλικά ή Γαλλικά:** Πτυχιούχος ΑΕΙ Τμήματος Φιλολογίας στην αντίστοιχη γλώσσα ή κάτοχος επάρκειας στη συγκεκριμένη γλώσσα.
2. **Ιστορία της Τέχνης:** Πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής με ειδίκευση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης.
3. **Περιβαλλοντική Αγωγή - Οικολογία:** Περιβαλλοντολόγος, απόφοιτος ΑΕΙ με μεταπτυχιακές σπουδές σε θέματα περιβαλλοντικά, ή απόφοιτος του Γεωπονικού Πανεπιστημίου ή Γεωπονικής Σχολής ΑΕΙ.

4. **Ελληνική Λαϊκή Τέχνη:** Πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής με ειδίκευση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης.
5. **Φυσική Αγωγή και Αυτοάμυνα:** Πτυχιούχος ΤΕΦΑΑ
6. **Ιστορία και Υλικός Πολιτισμός:** Πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής με ειδίκευση στην Ιστορία ή στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης και με μεταπτυχιακές σπουδές μουσειολογίας.
7. **Στοιχεία μουσειολογίας:** Πτυχιούχος ΑΕΙ, κατά προτεραιότητα της Φιλοσοφικής Σχολής, με μεταπτυχιακές σπουδές μουσειολογίας.
8. **Τουριστική ψυχολογία:** Πτυχιούχος Τμήματος Ψυχολογίας ΑΕΙ.
9. **Εισαγωγή στις βασικές έννοιες προστασίας της πολιτιστικής κληρονομιάς.** Πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής με ειδίκευση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης με μεταπτυχιακές σπουδές μουσειολογίας, ή απόφοιτος του Παντείου Πανεπιστημίου.
10. **Βασικές αρχές φύλαξης και προστασίας μουσείων, μνημείων και αρχαιολογικών χώρων:** Πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής με ειδίκευση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης με μεταπτυχιακές σπουδές μουσειολογίας.
11. **Τεχνική Επικοινωνίας- Επιχειρηματικότητα:** Απόφοιτος ΑΕΙ, Τμήμα Μάρκετινγκ, ή ΜΜΕ, ή Διοίκηση Επιχειρήσεων, ή Πολιτικής Επιστήμης.
12. **Αρχές Προληπτικής Συντήρησης:** Συντηρητής απόφοιτος ΤΕΙ Συντήρησης ή αντίστοιχης αναγνωρισμένης σχολής του εξωτερικού.
13. **Αντιμετώπιση έκτακτων περιστατικών:** Πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής με μεταπτυχιακές σπουδές μουσειολογίας ή συντηρητής απόφοιτος ΤΕΙ Συντήρησης ή αντίστοιχης αναγνωρισμένης σχολής εξωτερικού.
14. **Διαχείριση συλλογών - Χειρισμός και μεταφορά έργων τέχνης:** Πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής με μεταπτυχιακές σπουδές μουσειολογίας ή συντηρητής απόφοιτος ΤΕΙ Συντήρησης ή αντίστοιχης αναγνωρισμένης σχολής του εξωτερικού.
15. **Υγιεινή- Πρώτες Βοήθειες:** Νοσοκόμος απόφοιτος ΤΕΙ ή Ιατρός πτυχιούχος Ιατρικής Σχολής Πανεπιστημίου.
16. **Στοιχεία Νομοθεσίας για την προστασία της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και Κώδικες Επαγγελματικής Συμπεριφοράς:** Πτυχιούχος Νομικής Σχολής ΑΕΙ, ή Φιλοσοφικής Σχολής (Αρχαιολόγος) με επαγγελματική εμπειρία 5 ετών.
17. **Ηλεκτρονικά Συστήματα Ασφαλείας:** Ηλεκτρολόγος – Μηχανικός Απόφοιτος αντίστοιχου τμήματος του Πολυτεχνείου, ΑΕΙ, ή ΤΕΙ, ή έχων 3ετή τουλάχιστον αποδεδειγμένη επαγγελματική εμπειρία σε αυτό το αντικείμενο εργασίας.
18. **Πρακτική Εφαρμογή στην ειδικότητα:**
- Πτυχιούχος της Φιλοσοφικής Σχολής με ειδίκευση στην Αρχαιολογία και Ιστορία της Τέχνης και με μεταπτυχιακές σπουδές μουσειολογίας και/ή Πτυχιούχος Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας ή Σχολής Αστυφυλάκων και/ή Συντηρητής απόφοιτος ΤΕΙ Συντήρησης ή αντίστοιχης αναγνωρισμένης σχολής εξωτερικού και/ή Εργαζόμενος αρχιφύλακας μουσείου ή αρχαιολογικού χώρου με αποδεδειγμένη εργασιακή εμπειρία 5 ετών.

Στη σύνταξη του οδηγού σπουδών της ειδικότητας «**Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων**» συνέβαλαν οι εκπαιδευτές/ριες:

Συντονιστής: Γεώργιος Αντύπας, Διευθυντής Δ.Ι.Ε.Κ. Ακαδημίας Πλάτωνος, Εκπαιδευτικός Τεχνολόγος Μηχανολόγος Μηχανικός, MEd.

Συντάκτρια: Ελπίς Καλοφωλιά, Αρχαιολόγος-Ιστορικός Τέχνης, MA Μουσειολογίας.

Συντάκτρια: Κατερίνα Τζαμαλή, Ιστορικός, PhD Ιστορίας και Πολιτισμών

Συντάκτης: Ιορδάνης Μαγειράκης, Αξιωματικός Ελληνικής Αστυνομίας, Καθηγητής Σχολής Αξιωματικών Ελληνικής Αστυνομίας.

Συντάκτρια: Κυριακή Εταιρίδου, Περιβαλλοντολόγος, MSc Πτυχιούχος Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Συντάκτρια: Μαρία Παπανικολάου, Περιβαλλοντολόγος, MSc Πτυχιούχος Πανεπιστημίου Αιγαίου.

Συντάκτρια: Ιωάννα-Σταματίνα Παναγιωτακοπούλου, Ψυχολόγος, PhD Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών και Ψυχολογίας των Τεχνών.

Συντάκτρια: Βασιλική Σορβανή, Νομικός, πτυχιούχος Νομικής Σχολής Πανεπιστημίου Αθηνών

Συντάκτης: Χρύσανθος Ακριτίδης, Φυσικής Αγωγής, PhD Φυσικής Αγωγής.

13. Παραπομπές

1. Ν. 3879/2010 «Ανάπτυξη της Δια Βίου Μάθησης και λοιπές διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. Α΄ 163 /21-09-2010), όπως εκάστοτε ισχύει.
2. Ν. 4186/2013 «Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις» (Φ.Ε.Κ. Α΄ 193/17-9-2013), όπως εκάστοτε ισχύει.
3. Υ.Α. 5954(Φ.Ε.Κ. Β΄1807/2-7-2014) «Κανονισμός Λειτουργίας Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) που υπάγονται στη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.)».
4. Οδηγός σπουδών της ειδικότητας «Φύλακας Μουσείων και Αρχαιολογικών Χώρων», ΟΕΕΚ.
5. ΕΟΠΠΕΠ, *Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων*,
ανακτήθηκε 21/2/2017 από: <http://www.nqf.gov.gr/index.php/ethniko-plaisio-prosonton>